

Posta postali
 plátó in sur
 No. 224713-92

2

2

16. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
 Havonta 118, negyedévre 320, fél-
 évre 600, egészévre 1200 lejt. Kül-
 földre: Havonta 2, negyedévre 6,
 félévre 12, egészévre 26 dollár. Ár-
 csökkenések díjazás szerint. Az „UJ
 KELET” az erdélyi és bánáti
 sajtóság egyetlen napilapja. Cik-
 keink utánnomását csak a for-
 rás megjelölésével engedjük meg.

Bérmertélen
 leveleket nem
 fogadunk el.
 Késértek
 megismerését és viszonyulásait
 vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton
 Ernő. Felelős szerkesztő János
 Péter. Bukaresti szerkesztő
 Károlyi Ernő, Str. Matei Milcu 6.

Ára 5 lejt

Péntek, 1934 augusztus 3.

5694. ÉV
 AB 22.

XVII. ÉVF.
 172. SZÁM.

A marsall halála

Legendákun összetörni halálán, sőt egyenesen veszélyes feladat, Pateniro zott nemzeti hősiéket a maguk emberi gyöngességükben mutatni be, lerántani ró- luk a hiedelmek hímes palástját: a feje- sülgen és logikátlan érzések ítélőszéke előtt egyenesen büncselekményszámba mehet.

Am az igazság mindig is népszerűtlen volt és mindig is kihívta azok dühét és ellenszenvét, akiknek hatalma igazságtal- anságokon és az igazságtalanságokat költöbástyázó hazugságon épült.

Hindenburg marsall, aki a német köz- társaság elnökeként tegnap örök álmra hunyta le szemét, ama legendás nemzeti hősök közé tartozott, akiről két évtizeden keresztül hihette nemcsak minden német hazafi, hanem minden belföldi ellenfele és minden külföldi ellensége, hogy tettes- nek nagysága nemcsak tehetségének nagy- ságából, hanem jellemének megtámadhó- tatlan tisztaságából is fakadt.

Ez a legenda azonban életének utolsó éveiben szertefoszlott.

Hindenburg a porosz militarizmus, a durva és mesterkedetlen junker-imperializ- mus szolgálatában kétszázötvenöt egyike volt a legnagyobb katonai tehetségeknek, mely a Molitke generális hadvezéri tehet- ségével is vetekedett.

Ha katonai zsenije nélkülözötte és Napo- léon könnyed éleveségét gyors, szinte száguldó nagyvonalúságát, megvolt benne az ősgerman törzsek komor, mélyről jövő harcassága és a német elmélyültség szí- vos célrányossága.

Hindenburg annak az osztálynak, amelyből származott, óriási ványt reprezentá- tása volt. A porosz junkerek katonatiszti hasztjának sötét, mozdulatlan, fejlődés- képtelen osztályszellemét képviselte, amely Nagy Frigyes óta a világ közepé- nek képzelte magát és e képzelgésében a legbarbárabb eszközöktől sem riadt visz- sza.

Egy kiméletlen, sőt kegyetlen, de in- kább képzelt, mint valóságos idealizmus lengte át ezt a szellemet, amely azonban csak az osztály önzésének hárkója volt. A porosz junker ma is szentül meg van győződve arról, hogy az ő szent önzése egyenlő a hazaszeretettel és hogy Német- ország népének általános üdvéne az osztálynak privilégizált üdvétől függ.

Ezt az osztályönzést Hindenburg mar- sall a világháborúban tökéletes szilárd- sággal, többmillió német katona életének szemrebbénes nélkül való felfoldozásával, hadvezéri tehetségének teljes erejével képviselte.

Ehhez a szellemhez maradt következe- tes mindaddig, míg a porosz junkerek intrikája folytán a weimari köztársaság elnöki székébe nem került. Egyideig eb- ben a méltóságában is türelmen jellemmel látszó szótárni azt a feladatot, amelyet az alkotmány értelmében reá róttak. Katona pontosságával és következetességgel igyekezett megfelelni esküjének, amelyet a weimari alkotmányra tett. Már már ugy látszott, hogy a tunnenbergi győző, a nagy marsall, az elüszött császár demok- ratívá vedlett helytartója legfőbb védel- mezője marad a weimari alkotmánynak és intézményeinek.

Az események egy tragikus fordulatá- náj azonban a legendás hős legendás jel- lembe vetett bizalom, szinte minden át- menet nélkül, hatalmas csorbát szenved- dett.

Hindenburg, akikt a szociáldemokraták és Brüning kancellár, a katolikus centrum elnöke választottak meg másodsor is a német köztársaság elnökévé, egyetlen nap- on és egyetlen tollvonással árulta el azo- kat, akik mindhalálig hittek benne.

Ma már ismerjük ene árulásnak lát- terét: Hindenburg azért adta át a hatal- mat Hitlernek, mert attól tartott, hogy Brüning és Schleicher tábornok, e két ki- váló jellemű férfi, le fogja rántani a lep- tel arról a panamáról, amelyet Hinden- burg fia, Oszkár von Hindenburg ezredes a magá é családjá javára követett el a német nép keserves adójából.

Ausztria elfogadja von Papen követi ki- nevezését

Likvidálták a náci-ferradalmat Ausztriában. Felakasztották Hiekl rendőrfiszti gyilkosát

Schuschnigg kancellár és Starhemberg Rómába utazik Mussolinihez

Bécs, augusztus 2. Az osztrák hely- zetéről érkező jelentések azt mutatják, hogy a nemzeti szocialista felkelést már az egész országban sikerült lesze- relni. A feszültség enyhüléséhez mér- ten a kormány már enyhítette is az ostromállapot szigorúságát. A nyilván- nos helyek záróját egy-két órával már kiltották, csak a tanclokakokban van tilalom, a Dollfuss halála miatt el- rendelt gyász miatt.

Németországba vágnak a menekülő náci

Az osztrák fővárosban és Ausztria keleti vidékein az önkéntes alakulat leszerelése is megkezdődött már. A belgrádi Vremenek azt a hírt, hogy Karinthiában a harcok még folyná- nak, hivatalosan cáfolják. Azok a fel- kelők, akik nem estek a kormánycsat- kok fogságába, csak úgy menekülhet- tek meg, hogy átszöktek a jugoszláv határon.

Jugoszláviában most több mint ezer osztrák felkelő van, akiket internáló táborokban tartanak. Az internáló tá- borból a nemzeti szocialisták kérvényt juttattak el a német követhöz, hogy a Németországba való beutazást tegyék lehetővé számukra.

Még egy akasztás

Ma hajtotta végre a vészbírótság a Hiekl innsbrucki törzskari rendőrezre- des meggyilkolása miatt halálraírtelt Wurnigg ítéletét. Wurniggot a nyil-

vánosság kizárásával felakasztották. Büntetését, Mayert, felségstértésért 20 évi fegyházra ítélték. Azt hiszik, hogy a véres események miatt aligha hoz- nak több halálos ítéletet.

Von Papent elfogadják

Diplomáciai körökben élénken foglal koztatja a Papen bécsi követté való kinevezése. Genfben nyert értesülés- szerint az osztrák kormány megadja az agreement von Papen kinevezéséhez, mert

Ausztria nem akarja visszautá- sítani ezt az alkalmat arra, hogy Németországgal kibékülhessen.

Ausztria e cél elérése érdekében olyan előzetes feltételeket támaszt, amelyek német részről sem fognak leküzdhetet- len akadályokba ütközni.

Mint Berlinből jelentik, Hitler teg- nap este hosszabb megbeszélést folyta- tott von Papennel bécsi küldetéséről. Berlinben úgy tudják, hogy van Pa- pen Bécsbe érkezése után

sajtónyilatkozatot fog tenni, mely a két ország közötti feszültség eny- hítését indíthatja meg.

Schuschnigg osztrák szövetségi kan- cellár ma átvette a hadügyminiszte- rium vezetését. A főtisztviselőknek adott válaszában kijelentette a kancellár, hogy Dollfuss szellemében kíván működni. A kancellár egyébként Star- hemberg kíséretében rövidesen Róma- ba utazik Mussolinihez.

Az olasz lapok támadásai miatt panaszkodik a Völkischer Beobachter

A Völkischer Beobachter római tudó- sítója: Ez a fasiszta stílus? címen rezig- nántan közli az olasz lapoknak az ausz- triai eseményekkel kapcsolatos kritikáit. Sajnos, meg kell állapítani — panasz- kodik a Völkischer Beobachter — hogy az olasz sajtó még vasárnap reggeli szá- számaiban is olyan hangokat üt meg, me- lyek mellett a pacifista és a szabadkő- műves sajtó legesunyább rágalmozásai is eltörpülnek.

A Messagero zabolátlanágában nem ismer határt. Nyilván azt akarja elérni többi lapjáról együtt, hogy az olasz közvéleményben egy pszichózist szabadít- son fel, olyan pszichózist, amely éles el- lentétben áll azzal a politikával, amely- nek főfeladatát a béke megvédésében kell látnia. Ilyen mondatok, mint „von Pa- pen esellel és csalással akarja befejezni a hódítást, amely tüzzel-vassal nem sike- rült”, jellemzik azt a felfogást, amelyet,

sajnos, az olasz sajtó nagyrésze képvi- sel.

A Popolo d'Italia vezércikke alig külön bözik hangban ettől. A német sajtónak szemére veti, hogy a német sajtó „heve- sen és buta arroganciával ment neki Olaszországnak”. A minden méltóságtól és értelemről mentes író nem riad vissza attól, hogy a német népet példátlan mó- don szidalmazza. A németeket mint a nomádok utódait állítja az olvasó elé és azt írja, hogy „zavaros lelkeikben ismét vad ösztönök és vérszomj bukkannak fel, az a vérszomj, amelyet a római kultúra két évezreden keresztül lefékezett”.

Az embernek az a benyomása támad, hogy az olasz lapok jelenleg kizárólag Németország sértegetéséből élnek, nyilván azzal acéllal, hogy ezen a módon a világ nyilvánosságára és Ausztriára nyomást gyakoroljanak.

csatatereken.

A marsall, aki immár nincsen az élők között, nagy katona volt, igaz és nagy- tehetségű fia annak az osztálynak, ame- lyet képviselt. De hogy egyszerűsége az a legendás jellem, az a fedhetetlen és önzetlen vezér is lett volna, aki egy egész nép és egy egész világ csodálatát és hódó- latát érdemli ki: ez a legenda halálával egyidejűleg az örök megsemmisülésbe hullott alá.

VILÁG TÖKRÉ

Az elhallgatás taktikája

A Népszövetség a háborút követő első években már a biztonsági paktu- mok előkészítésével és közvetítésével is foglalkozott. A statutumok 16. és 17. pontja a leghatározottabban monda- ja ki, hogy abban az esetben, ha a Népszövetség valamelyik tagjának füg- getlenségét és területi biztonságát veszélyeztetnék, a Népszövetség a pénz ügyi bojkottal kezdve a háborúig min- den eszközt megragad arra, hogy tag- társát megvédelmezze. Ebben az akció- ban tartozik résztvenni a Népszö- vetséghez tartozó minden államalaku- lat.

Hogy Amerika miért nem lépett a Népszövetségbe, annak bizonyára egyik főoka az is, hogy az Unió nem volt hajlandó a Népszövetségnek ezt a pontját elfogadni és pedig elsősor- ban — Japán miatt. Az 1914—1918. évi világháború főcélját a szövetséges hatalmak elérték, Németországot össze omlasztották és olyan állapotba juttat- ták, amely lehetetlenné tette a néme- tek számára azt, hogy az angol imperi- alizmust veszélyeztessék. Nagybritán- nia más oldalról érezte most már a fenyegető veszélyt: az Egyesült Allá- mok riváltságában és a szovjetben. A szovjetveszedelem főleg Ázsiára vonat- kozott.

Az angolok tehát inkább közeledtek Németországhoz, abban a tudatban, hogy egy japánellenes háború esetén az angol csapatok átvonulhatnak Né- metországon Szovjetország felé. Nagybritánia bizonyára azért nem volt hajlandó semmiféle egyoldalu segítségre Franciaország irányában. Nagybritánia csak arra kötelezte ma- gát, hogy minden olyan hatalom el- len eljár, amely a francia-német hatá- ron meg akarná változtatni a status- quot.

A háborútáni periódusban 1927-ig a leszerelés kérdése nem volt aktuális. A nagyhatalmak ugyanis a háború után pénzügyi zavarokkal küzdöttek és különben is a háború sehogya sem lett volna népszerű. A tömegekben még éjénken éltek a háború borzalmai és ez nem kedvezett a legmilitaristább kormány programja számára sem. Ab- ban az időben a fegyverkezést nem le- hetett gyors tempóban végrehajtani, annál kevésbé, minthogy a háborús szervezkedés új formáit sem találták még meg és az új háborús technikai eszközök sem állottak a vezérkarok rendelkezésére. Míhelyt Németország belépett a Népszövetségbe, azonnal nap- rendre került a fegyverkezés problé- mája.

Nagybritánia kijelentette, hogy a hatalmak között létrejött szerződésnek semmi jelentősége nincs, ha az nem vonatkozik Németországra is. Német ország azonban nem hajlandó semmi- féje konvenciót aláírni, ha a győző ha- talmak nem járulnak hozzá fegyverke- zésük bizonyos csökkentéséhez és Né- metország folszerelésének kibővítésé- hez.

Franciaország viszont azt mondja: „A német imperialiszmus fegyver- kezik és kísérletet tesz az erőviszonyok megváltoztatására. Franciaország nem hajlandó tehát csökkenteni fegyverke- zését mindaddig, amíg nincs teljes ga- ranciaja arra, hogy egy német táma- dás esetén kétségtelen segítségre szá- míthat.

estapo, a hitleri közölte volna a nyíben ezek a nyernekek, bírói közli az ITA a et, mely szerint almi képviselő tömeg gyűlése országú beszéd Többek között a rak mindenáron nek tisztaságát. német leányrak k egy pillantást sidónál vásárol, adó ügyvédhez estelenki német épített társada. a sátán apja (TA). Bayreuth- SA-legény Reim- meyerőrl elnye tulajdonosát la- zsalmasan meg- töltötték. A zsidó it sem tud az l. autobusz Ma éjjel 4 óra sti országuton stett autobusz ben az árok- egy Floarea gulyosan, több esült. afiát l. Constantia fiatalember mánál, anyjá ki kést rán- hegesonkitotta. jelen állapot- a Micut, míg yu vagon Galac—Buzau ályu vagonja zótt hatalmas lt a vonatot kocsit lekap- nek egyetlen ranszjordánia zótt A Transz- as egyezmény ották. A köz- óben ezen a Palesztina a vámkokat az arab álla- sokat állíthat ésére a kor zer font köl- svári vurstli us 1. A he- kődő sétatéri pett fel nagy husz éves este szülei g letartózz- usz. Az est é- ombaton éri kénytelenek i. Exploz 2. az 2. Exp 2. at

Ezek a szempontok a diplomáciai kulisszák mögött állandóan egymásra csaptak. Barthou, francia külügyminiszter és Sir John Simon, Genfben drámai formába mutatták a világnak: íme tizenöt évvel a háború után, Európának két vezető imperialista hatalma más-más uton halad.

Aki mélyebben lát a dolgok mögé, megállapíthatja, hogy Franciaország és Anglia között a különbség nem a módszerek kérdésében rejlik. A kérdés nem az: mi jöjjön előbb, a leszerelés, s aztán a biztonsági szerződések ügye, vagy megfordítva, a különbség a lényegében van: Anglia ugyanis nem ellenzi Németország fegyverkezését.

Lássuk, hogy áll ma Németország fegyverkezése?

Németország ezidőszerezt 300-400 ezer jól kiképzett katona fölött rendelkezik, azonkívül centrálisan és kitűnően képzett és jól felügyelt rendőrsége van, amelyet háború esetén be lehet vonni. Az SA embereket pedig rendőrszolgálatra lehet felhasználni. Háborus „munkára” fel lehet még használni az SS embereket is. Németországnak 3-4 millió félig képzett tartalékja van.

Németország rendelkezik a világ legnagyobb vegyipara fölött. Képes 30 ezer repülőgépet motorral előállítani évente. Rengegét munióciójá van, mindenestre annyi, hogy az esetleges háború első idejében jól el legyen látva. Az angol imperialisták nem is törődnek Németország messzemenő terveivel, ne kik fontosabb az, hogy a Távolkeleten kirobbanó esetleges konfliktusok esetén biztosítsa magát egy német támadás ellen. Minthogy Japán nemcsak Amerika ellen fegyverkezik, hanem a brit flottát is szeretné megsemmisíteni, az angol diplomácia legelsőrendű feladata, hogy érdekeit elsősorban a Távolkeleten védje.

Lloyd George a világháború kitörésének momentumairól azt írja, hogy Anglia vajósággal előkészítette a világháborút azzal, hogy a szerződések egész rendszerét kötötte meg, amelyekből nem derült ki, vajjon Franciaországnak és Oroszországnak Németország elleni háborújában ő maga, hová fog állani. Ha Anglia 1914-ben kijelentette volna Németországnak, hogy már elkövetelte magát arra, hogy Franciaország oldalán fog harcolni, akkor Németország 1914-ben nem kezdett volna háborút.

Nyilvánvaló, hogy a háború provokálását az elhallgatás taktikája idézte fel. Ezzel a taktikával Anglia most a német imperializmus számára ugyyszólván szabad kezét ad arra, hogy megharagossza a balti országokat, Lengyelországot, a dunai és a Balkán országokat és Oroszországot. Anglia ugyan kötelezi magát Franciaország védelmére, de csak Franciaország európai területének védelmét vállalja. Együttal azonban Franciaország pozícióját kényre-kezdre kiszolgáltatja, mert egy olyan Franciaország, amely világpozícióját elveszítené, föltétlenül másodrendű hatalommá süllyedne és negyvenmillió lakosságával szemben állana Németország hatvanötmillió emberével.

Érthető tehát, ha Franciaország, gyánpurperrel él szövetségeseivel szemben és igyekszik minél teljesebben megszerezni más államok támogatását.

TOLEDO

szabó Imre legújabb regénye.

A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó torádor hősi élete és halála. — Toledo, a spanyol zsidóság fellegvára. Faladorregény, a könyvpiac szenzációja. Jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Új Kelet könyvosztálya utján. Vidéki képviselők kerestetnek.

URANIA MOZGO

LIANE HAID és WILLY FORST

nagyserű művészpár szenzációs vígjátéka:

ÖFENSÉGE TITKÁRJA

Műsoron kívül a legújabb Mickey Mauss.

Következő műsor:

IRENE DUNNE és RICCARDO CORTEZ

mélyen megindító filmje:

JESSIKA, A GETTÓ LÁNYA

Óriási méretű, felhőkarcolókra épített légi repülőteret készítenek Londonban

Harminchat felhőkarcoló a pályaudvarok környékén

London, augusztus 2. Elkészültek a Kings Cross és a St. Pancras londoni pályaudvarok feletti levegőterben megépítendő felhőkarcoló-repülőtér terveit. Harminchat felhőkarcoló fog épülni a negyedben, amelyekre, mint óriási oszlopokra ráépítik a fél angol mérföldes átmérőjű kör alakú repülőteret, rajta

a hangárokkal, repülőállomással és benzintöltőkkel.

A repülőteret 1936-ban át akarják adni a forgalomnak. A kivített konzorcium valósítja meg, melyet a tervet a parlament megszavazza. Ugy hírlik, hogy a törvényhozás az őszi ülészen foglalja közre a tervvel.

Fizetési zavarokkal küzd Liechtenstein fejedelemség

Svájc nagyösszegű kölcsönt szavazott meg a holdingok birodalmának

Bern, augusztus 2. Liechtenstein fejedelemség pénzügyi nehézségekre jutott. A kis ország, melyben az utolsó években Európa minden részéből özönlött az európai tőke, ahol a holdingok egész sorát alapították, azért került bajba, mivel lőttő-vállalkozása kudarcra járt, olyannyira, hogy ezt a pénzügyi vállalkozást kénytelen nagy veszteséggel felszámolni.

A kis ország pénzügyi szanalása érdekében vissza akarja fizetni 1925. évi ötszázalékos államkölcsönét, hogy

a kamattelhetőt megszabaduljon.

Liechtenstein pénzügyminisztere Svájcra fordult, amellyel a kis ország vámujióban él. A svájci szövetség tanács kedden 870.000 frank kölcsönt szavazott meg Liechtensteinnak, amelyet a fejedelemség évi 80.000 frankos rátaiban tartozik visszafizetni. Svájc kikötötte, hogy mindaddig, amíg Liechtenstein adósságát vissza nem fizette, a jelenleg érvényes vámszerződést fel nem mondhatja.

Tatarescu az ifjuliberálisok bankettjén újra leszögezte, hogy nincs szó alkotmány-módosításról

Szombaton utaznak a kormány tagjai Temesvárra

Bucaresti-Bukarest, augusztus 2. Az ifju liberálisok által Tatarescu tiszteletére tegnap rendezett banketten a miniszterelnök fontos kijelentéseket tett. Hangsúlyozta többek között, hogy a liberális párt nem gondol az alkotmány módosítására. Az ország sohasem kérte ezt és csak akkor lesz megvalósítható, ha a közvélemény fogja követelni. Ha a király és parlament kívánni fogják az alkotmány módosítását, akkor a kormány meg fogja vizsgálni ezt a problémát, ugy politikai, mint technikai szempontból. Minden esetre az alkotmány módosítása nem történhet másképp, mint az alkotmány által előírt formák betartásával. Mindez csak bizonyos idő múlva válhat aktuálissá. A miniszterelnök azután megismételte

minapi kijelentését, hogy ezek, akik diktatúráról beszélnek, elmebetegek.

Beszélt Tatarescu a liberális kormány legközelebbi feladatairól, amelyek között elsősorban az állami apparátus egyszerűsítése következik. A párt programjának megvalósítása hosszú időt vesz igénybe, ez az idő a pártnak rendelkezésére is fog állani.

A kormánytagjai szombaton este utaznak Temesvárra, ahol vasárnap tartják meg a többiben elhalasztott konferenciát. Dinu Bratianu is valószínűleg a kormány tagjaival utazik és értekezletet fog tartani az erdélyi és bánáti prefektusokkal és parlamenti tagokkal. A vasárnapi értekezleten hír szerint fontos politikai deklarációk fognak elhangzani.

Slavescu pénzügyminiszter megelégedetten tért haza külföldi utjáról

A külföldi hitelezőkkel való megegyezés öt és egynegyed milliárd lej terhet vett le az országról

Bucaresti-Bukarest, augusztus 2. Slavescu pénzügyminiszter nevével együtt tegnap éjjelkor megérkezett Bukarestbe. A pályaudvaron Mitita Constantin adminisztrátor, Dumitrescu, a Banca Nationala kormányzója és más személyiségek fogadták.

Slavescu pénzügyminiszter nyilatkozott külföldi utjáról. Kijelentette, hogy utjának első célja a külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalások befejezése és megegyezés létrehozása volt. Ezt a célt teljes mértékben elérték és

az egyezmények már életbe is léptek. E megegyezésekkel az állami költségvetésben 5 milliárd 246 millió megtakarítást értek el. Ezenkívül megoldották a kuponfizetés módját is és véglegesen elintézték számos függő pénzügyi kérdést, így többek között Bukarest főváros kötvényeit a Temes-Béga-csatorna ügyét stb. A vállalt kötelezettségek most már pontosan teljesíthetőek, mert a közadósságok az összköltségvetés 10-12 százalékát képezik.

Egyetlen nehézség az átutalás lehetőségére és erre nézve nem tiltotta aggodalmait az érdekeltek előtt. Párizs sok jóakaratot mutatott és remélhető, hogy olyan kereskedelmi egyezményeket kötünk, amelyek elegendő francia frankhoz juttatnak bennünket, hogy így összes kötelezettségeinknek megfelelhessünk. Ha a petróleum problémáját kedvezően megoldjuk, úgy a tranzsfer biztosítva lesz.

Slavescu megcáfolta, hogy az állam petróleumjárulékait eladták. Azután közölte még, hogy a sajtó részére részletes expozé fog adni lekötölve a megkötött egyezmények szövegét, hogy a közvélemény tisztában legyen a részletekkel.

Dr. Weinberger Mózes főrabbi a Nőegylet otthonában

A kongresszusi hűközség új főpapiját meleg ünnepésben részesítette a zsidó Nőegylet választmányi gyűlése, amelyen dr. Weinberger Mózes főrabbi megjelent. A Nőegylet Neuberger Zsigmondné napközi otthona kapujában várták a gyermekek az ifju főpáspárt, akit érkezése alkalmával hangos Salom kiáltással üdvözölték. A legkisebb gondozott napközi gyermek egy virágcsokrot nyújtott át a kintün vendégnek, akit közvetlen, a gyermek lelkehez szóló szavaival igen hamar beférkőzött a kicsinyek szívéhez. Majd Neuberger Zsigmondné elnöknő üdvözölte a főrabbit és bemutatva az intézmény gondnoknőjét és az óvoda vezetőjét, bevezette a gyűlésterembe, ahol a Nőegylet vezetőségi tagjai várták az érkezőt. Megható szavakkal emlékezett meg az elnöknő dr. Eisler Mátyás főrabbról, aki a Nőegyletnek alapítója és évtizedeken keresztül szellemi vezére volt. Kérte a főrabbit, hogy dr. Eisler szellemében vezesse a zsidó intézményeket. Majd dr. Spitzer József főtitkár meleg szavakkal üdvözölte dr. Eisler örökének árvérvőjét és áldást kívánt nemes, az összszidóság érdekében kifejtendő munkásságára. Az ifju főrabbi meghatott szavakban köszönte meg a meleg fogadtatást és mélyenszántó beszédben eszette azt a munkát, amely a kolozsvári zsidó intézmények vezetőire vár. Dr. Eisler szellemében mindenütt, ahová lép és ő is ebben a szellemben óhajtja hitközségét és annak intézményeit szolgálni. A zsidó Nőegylet tagjai vígággal hallgatták el a főrabbit, aki azután megtekintette a Nőegylet agnőkö otthonát és a gyönyörű virágöszben pompázó gyümölcsöskertet. Mindenkihez egy biztató, kedves szava volt a főrabbinak, aki Eisler Mátyás méltó utódjának mutatkozott.

Schalom Asch
Peter Altenberg
J. Babel
M. J. Berdicewsky
Martin Buber
Osip Dymow
Ilja Ehrenburg
Arthur Hollitscher
J. L. Perce
Luigi Pirandello
Alfred Polgar
Jelím Sosulja
Jakob Wassermann

remek írásait tartalmazza a

PHAROS KÖNYVEK

szepember elsején megjelenő első kötete, a

„ZSIDÓ MINIATÜRÖK”

Lépjön be Ön is a Pharos Könyvek előfizetőinek sorába, mert kizárólag előfizetők kaphatják a Pharos kiadványait.

Könyvárusi forgalomba nem kerülnek.

Előfizetési ár: negyedévre 250 lej, félévre 500 lej. Havonta egy-egy kötet jelenik meg. Előfizetések az Új Kelet könyvosztálya küldenciek Cluj, Str. Baron L. Pop 10. sz.

BERL
társasági eln
előtt 11 órak
A szívverés
az éjszaka t
délég ellen
Hindenburg
mely agóniá
aggastyán d

Hindenburg köztársasági gi, ugynevezte gyermeke volt ban is katoná Mint fiatal tá porosz-francia lesben tanuja mely kimond egyesítését a német császár A fiatal Hi nai képessége császár is felí tisztt viszonyla noki rangra ex II. Vilmos denburg rövid Az agresszív o tott maga kör akiknek működ nye mélyen sé burgot pályája ták. Már-már sésés tábornok jön el a néme ke tömegében. kítőrésze váraí Vilmos császár gallatnak enge regek főpára

Hindenburg rövidesen hat Kelet-Poroszore geteket teljese nekülő orosz o vakba fullasztó A hatalmas pen Hindenburg szes német se neveztek ki. N csak Németor ponti hatalma marosan legén Minden er zseniálitása az zonyult a ny vel és technika ben. 1918 nov sereg képtelen hatalmak előre a német sereg tetlenné vált.

A felbomlás lom tört ki N német császár ritette, az ors dig a forradal A weimari után a demokri Hindenburgnak nia. A német nyergesmester, párt akkori el denburgot vég számos más t

A weimari pártjainak, fő ciáldemokrácián vetkeztében a nagyiparosok n radalmi szerv berg pártjának dális reakcióna vívniok, hogy katoná elveszte társasági elnök

Hindenburg német birodalo gi elnöke lett. marsall, a real gyobb csodálko a weimari alko ler uralomra ke is tartotta anna sét.

Meghalt Hindenburg

BERLIN, augusztus 2. Hindenburg marsall a Német Birodalom köztársasági elnöke, mint a berlini rádió délelőtti híradása, csütörtökön délelőtt 11 órakor meghalt. Az agónia már szerda este hat órakor megkezdődött. A szívverés egyre gyengült és az orvosok biztosra vették, hogy a halál még az éjszaka folyamán be fog állani. A szívós szervezet azonban csütörtök délig ellen tudott állni az elmulásnak. Csütörtök reggel félhat órakor Hindenburg állapota a végsőkig rosszabbodott. Eszméletét elvesztette és mély agóniában feküdt. Anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, az aggyastyán déli 11 középeurópai időszámítás szerint 10 órakor kiszáradt.

Hindenburg pályafutása

Hindenburg tábornok, Németország köztársasági elnöke, keletnémetországi, úgynevezett elbai földbirtokosok gyermeke volt, aki már gyermekkorában is katonai pályára kíváncsolt. Mint fiatal tiszt résztvett az 1871-i porosz-francia háborúban és versaillesben tanúja volt annak az aktusnak, mely kimondotta a német államok egyesítését a porosz király, illetőleg a német császár jogára alatt.

A fiatal Hindenburg kivételes katonai képességeit már Frigyes Vilmos császár is felismerte és a tehetséges tiszt viszonylag rövid idő alatt tábornoki rangra emelkedett.

II. Vilmos trónralépése után Hindenburg rövidesen kegyvesztett lett. Az agresszív császár nem szívesen látta maga körül tehetséges embereket, akiknek működése és egyéni véleménye mályan sértette hűségét. Hindenburg pályája zenithjén nyugdíjazták. Már-már arra volt itélve a tehetséges tábornok, hogy ismeretlenül tűnjön el a német törzskari tisztek szűke tömegében, amikor a világháború kitörése váratlanul rehabilitálta őt és Vilmos császár, szinte érthetetlen sugallatnak engedve, a keleti német seregek főparancsnokává nevezte ki.

Hindenburg katonai zsenialitásának rövidesen hatalmas jeleit adta. A Kelet-Poroszországba betörő orosz seregeket teljesen megsemmisítette, a me nekülő orosz csapatokat a mazuri tavakba fullasztotta bele.

A hatalmas győzelem eredményeképpen Hindenburgot a harcban álló összes német seregek főparancsnokává nevezték ki. Nagyszerű győzelmei nem csak Németországban, hanem a központi hatalmak összes országaiban ha marosan legendássá tették a nevét.

Minden erőfeszítése és hadvezéri zsenialitása azonban hiábavalónak bizonyult a nyugati hatalmak tulerejével és technikai felkészültségével szemben. 1918 novemberében a német hadsereg képtelen volt tovább a nyugati hatalmak előretörésének gátát vetni s a német seregek felbomlása elkerülhetlenül vált.

A felbomlással egyidejűleg forradalom tört ki Németországban, amely a német császárt menekülésre kényszerítette, az ország feletti hatalom pedig a forradalmi pártok kezébe került.

A weimari alkotmány életbelépése után a demokratikus német rezsimben Hindenburgnak vissza kellett vonulnia. A német köztársaság élére egy nyergesmester, a szociáldemokrata párt akkori elnöke: Ebert került. Hindenburgot véglegesen nyugdíjazták, számos más törzskari tiszttel együtt.

A weimari alkotmány demokratikus pártjainak, főképpen azonban a szociáldemokráciának lagymatagsága következtében a junkerek és a reakciós nagyparaszok megkezdheték ellenforradalmi szervezkedéseiket. Huggenberg pártjának és a mögötte álló feudális reakcionáriusoknak sikerült kivívniuk, hogy Hindenburgot, aki mint katonai elvesztette jelentőségét, a köztársasági elnöki méltóságra jelöljék.

Hindenburg Ebert halála után a német birodalom második köztársasági elnöke lett. A császárhűnek hitt marsall, a reakcionárius körök legnagyobb csodálkozására letette az esküt a weimari alkotmányra és egészen Hitler uralomra kerüléséig szigorúan be is tartotta annak minden rendelkezését.

Hindenburg eleinte a legnagyobb elszánnal viseltetett Hitlerrel szemben. Második köztársasági elnökké való jelölését és megválasztását csaknem kizárólag Brüningnek és a szociáldemokratáknak köszönhetette. Annál nagyobb volt a megdöbbenés egész Németországban, amikor 1933-ban Hindenburg a mit sem sejtő Brüning kancellárt, majd 1933 februárjában az azóta tragikus véget ért Schleicher tábornokot mintegy puccszerűen eltávolította a kormány éléről és a hatalmat Hitlernek adta át.

Annak ellenére, hogy Hindenburg Hitlerrel is letette az esküt a weimari alkotmányra, szó nélkül tűrte, hogy a weimari alkotmányt a kalandoroknak ama társasága, amely a nemzeti szociálista párt vezérkarából került ki, hatályon kívül helyezze.

Hitler uralomra kerülése óta Hindenburg már csak néma asszisztálója volt azoknak a borzalmas eseményeknek, amelyek a német birodalomban lejátszódtak és ma is lejátszódnak. Egyetlen gesztusa sem került nyilvánosságra, amellyel tiltakozott volna a nemzeti szociálisták garázdálkodásai és barbár jogfosztásai ellen.

Hindenburgot jelölte köztársasági elnöknek. Ez 1925-ben történt. De még az a jelölés sem lett volna nagy veszedelem, ha a demokratikus pártok is olyan egyetértéssel mutattak volna fel, mint a reakció. Csak hogy nem ez volt a helyzet. A szociáldemokraták nem merték Hindenburggal szemben saját jelöltet állítani, hanem a katolikus centrummal megegyezve Marx Wilhelmot, a katolikus főurat jelölték, aki nagyértékű politikus és demokratikus érzelmű volt és akit átmeneti megoldásnak alkalmasnak tartottak a szociáldemokraták. Csak hogy a szociáldemokráciának ez a számítása nem vált be. Mert Marx ellen nemcsak a kommunisták akik a ma letartóztatott és agyonkínzott Thelmann jelölték, hanem a bajor centrum is szavazott, utóbbiak ugyanis Hindenburg mellett foglaltak állást.

Az eredmény az volt, hogy az első választási fordulóon nem győzött ugyan a marsall, de 14 millió 6000 szavattal az élre került. Még akkor is lehetett volna segíteni a dolgon, ha a reakció ellenfelei egyesültek volna. Csak hogy ez nem történt meg. A kommunisták fenntartották a jelölést, összehoztak egymillió kilencszázszázszáz szavazatot és Hindenburg lett a köztársasági elnök.

Ez a választás fatális perce volt a német birodalomnak. A köztársasági és demokráta német nép élére monarchista került, aki egész életében csak katonának volt. A köztársasági és a demokraták hatalmas vereséget szenvedtek. De arról nem is álmodtak, hogy hét év múlva, amikor a mandátum lejár, örülni fognak, ha a marsall elfogadja a jelölést és husz millió szavazatot kap azért, hogy megakadályozzák Hitler uralomra jutását, aki akkor Hindenburg ellenjelöltje volt és lelküsimertelen kampányt vezetett ellene, attól sem riadva vissza, hogy hazaárulónak titulálja.

A demokraták még mindig hittek. Hittek abban, hogy a marsall híven esküjéhez tisztelettel fogja és megvédi az alkotmányt. Elnökségének első periódusában ezt is tette. De a végén már szemmelátható volt, hogy reakciós körök jelentős befolyást nyertek Hindenburgnál. Az elnök szerény anyagi viszonyok közötti családból származott. A neudecki birtok jelentéktelen kis földesce volt. A szomszéd birtokok tulajdonosai azonban Németország durgandag junkerei voltak. Közöttük volt Januschau is ugyanaz, aki azt a tanácsot adta II. Vilmosnak, hogy negy katonával keressék szét a forradalmat. Ezeknek a junkereknek volt az a szenzációs ötletük, hogy a nagyipar közreműködésével alapot gyűjtsenek és Hindenburgnak egy új, megnagyobbított és újjáépített Neudecket ajándékozzanak. A gondolatot tett követte. Az új, hatalmas birtokot von Hindenburg ezredes, a marsall fiának nevére írták.

Ekkor Brüning volt Németország kancellárja és Brüning a junkerek támogatására indított akciót. Az állampénztárból százmilliók kerültek az elszegényedett junkeresládákhoz. Maga a marsall fia is meglehetősen nagy összegeket kapott ezekből az alapokból, ami ugyan még mindig nem elégítette ki a junkerek éhgyagát, de az elszegényedett parasztságot milliószámra kergette Hitler táborába. Brüning megérezte a veszélyt és felakartá osztani az SS-t és az SA-t. Erre aztán Schleicher tábornok, Oskar von Hindenburg legjobb barátja lett a kancellár. Schleicher a „szociális” tábornok szerepében mutatkozott be. Ez lényegében abban állott, hogy földreformot akarj végrehajtani ugyanazoknak a junkereknek terhére, akikbe Brüning milliókat öntött. Ez viszont a junkerek körében keltett felhőrdülést és Oskar von Hindenburg itt is megtette a magáét. Von Papen, Schleicher legjobb barátja, az egész kormányzás alatt egyebet sem csinált, mint formális aknarendszert épített ki ellene, hogy közben a hűség nyilatkozatok özönével kedveskedjék neki, a birodalom élére került.

Ezután pedig már rohantak az események.

Hitler lett a kancellár. Ez most, hogy az ősz Hindenburg lehunyta a szemét, fel lehet tenni a kérdést: Mi következik?

Ezt pontosan tudja, de nem Hitler, hanem a Reichswehr, mely az őreg Neudeckben őrizte és visszautasította Göring nagylelkű ajánlatát, hogy hűségese SS csapatot küldjön a marsall betegágyához.

— Ifju-liberális gyűlés lesz Nagyvárádon. A Curenul értesülése szerint vasárnap, augusztus 6-án a liberális párt ifjusági csoportja Nagyvárádon gyűlést tart, amelyen Victor Iamandi belügyi államtitkár is beszédet fog tartani.

lyek a német birodalomban lejátszódtak és ma is lejátszódnak. Egyetlen gesztusa sem került nyilvánosságra, amellyel tiltakozott volna a nemzeti szociálisták garázdálkodásai és barbár jogfosztásai ellen.

A gyász

Hindenburg halálának nyilvánosságra hozatalával egyidejűleg a német kormány az egész birodalom területére nemzeti gyászt rendelt el. A köztársaság elnöke két héten keresztül karszalagosan kötelesek gyászolni az elhunyt elnököt. Ma és a temetés napján mindennemű nyilvános szórakozóhely, az egész birodalom területén kötelező zárva tartani. A temetés napján egy percre az egész birodalomban mindennemű forgalom és termelés szüneteltet fog. Az összes középületeken félárálóca bocsátották a lobogókat. A közsde valamennyi terme csütörtökön és pénteken mindennemű üzletkötés és forgalom elől zárva marad. A rádióállomások műsorát aként fogják összeállítani, hogy az megfeleljen az általános gyásznak.

Csütörtök délelőtt a rádióban Hindenburg halálhírét Göbbels propagandaügyi miniszter jelentette be a német népnek. Az adóállomások ezután félórás szünetet tartottak a nemzeti gyász jeléül.

Hindenburg halálós ágyánál Hitler csaknem a katasztrófa bekövetkeztéig jelen volt. Blomberg tábornok, aki Norvégia útazott volt, az elnök betegségének híreire visszaérkezett Berlinbe és onnan Neudeckbe utazott. Tegnapi este Hitler repülőgépen elutazott Neudeckből és rögtön minisztertanácsra hívta a kormány tagjait, akik éjfélután tanácskoztak.

A tanácskozások eredményéről lapunk más helyén számolunk be.

Hindenburg a köztársasági elnöki székben

A népek élére került emberek döntő módon befolyásolhatják egy nagy ország sorsát. E szempontból nézve, két lényeges körülmény készítette elő a mai Németország katasztrófáját, a köztársasági és demokráta rendszer bukását.

A két ok a következő: Ebert korai halála és az a körülmény, hogy bár Ebert a német szociáldemokráciának egyik kiemelkedő vezetője volt, nem volt meggyőződéses köztársasági, hanem gyenge opportunistá, aki amikor a forradalom kitört, még ingadozott, hogy Németországban a köztársaságnak van-e helye, vagy pedig a forradalom győzelme esetén a monarchiát kell visszaállítani.

Ennek ellenére, ha Ebert tovább élt volna, a köztársaság és a demokrácia megmaradt volna tovább és ki tudja, hogy bekövetkezhettek volna azok az események, amelyek Németország mai helyzetét idézték elő. Igaz az is, hogy maga a német nép sem készült még fel a köztársaságra. Politikailag elmaradt nép volt a német, hiszen történetének imperialista korszakában a kormány a parliaménttől függetlenül kormányzott és az meg akadályozta a nép politikai érettségének kifejlését.

Voltak azonban politikailag meggyőződéses és nevű csoportok. Elsősorban a szociáldemokrata párt tagjai. Hatvan év óta kaptak politikai nevelést. De a német alkotmányos rendszer, amelyben a mi-

niszterek mind a főnemesi és papi osztályból kerültek ki, egyetlen szociáldemokrata vezetőgyűlésnek sem adott lehetőséget arra, hogy kormányzó-politikusi tapasztalatokat szerezzen. Maga Ebert is érezte ezt a hiányosságát.

Még a centrumpartban voltak politikailag érett emberek. Ez a párt azonban ingadozott a demokrácia és a diktatura között. Meggyőződéses katolikusok voltak, akik nem tudták, hogy a klérus diktatúrája vagy a demokrácia a katolicizmus fejlődésének az igazi garanciája.

Ez volt a helyzet, amikor a forradalom győzött. És ez volt a helyzet Ebert korai halálakor is.

A reakció azonnal Hindenburgot jelölte köztársasági elnökként. Hindenburg rendkívül népszerű ember volt. A népszerűség fölött ugyan vitatkozni lehet, mert Hindenburg valóban győzelmes hadjáratokat is vezetett, de végeredményben nem volt győztes hadvezér. Egyesek viszont azt állították, hogy a német győzelmeket tulajdonképpen nem Hindenburg, hanem Ludendorff aratta.

Ez a probléma azonban nem döntősúlyú. A tény maga volt a döntősúlyú és a marsall valóban a legnépszerűbb emberek egyike volt Németországban. És a történelemben nem az egyedüli olyan jelenség, hogy legyőzött tábornok került a nép élére. Példa erre Mac Mahon. A reakció sakkhuzása szenzációs volt, amikor

Ugy mint ezen különböző országbeli emberek

Élik meg a szerencsésen gyógyultak milliói ama csodás eredményt, melyet a Togat-tablettákkal elérték. Riz Géz. Cernáut-ból pl. ezeket írja:

„Kötelességemnek tartom, Önöknek az Önök által gyártott Togat készítményért köszönetemet nyilvánítani. Múltán bizalmam minden gyógyszer iránt elvesztettem, Togat-lal végeztem az utolsó kísérletet, hogy reumatikus fájdalomtól megszabaduljak. Ma minden szenvedőnek legméltóbban csak azt tanácsolhatom, hogy csak Togat-t használjon, mert ez az egyetlen, mely engem megmentett! Halálból a Togat-t minden szenvedőnek legjobb meggyőződésem szerint fogom ajánlani.”

Több mint 6000 orvos igazolja, hogy a Togat gyorsan és biztosan hat

Rheuma | Ischias | Ideg- és főfájás
Köszvény | Spanyolnátha | Hüléses megbetegedések

esetén. A Togat kiválasztja a húgsavat, bakteriumölő és a bajt gyökerében támadja meg. Togat semmivel sem pótolható! Biztos, hogy használni fog! Tegyen még ma egy kísérletet! Az összes gyógyszerárakban és drogeriákban. Lei 52.— A Togat-tabletta svájci készítmény.

az átutalás le nem titkolta tek előtt. Pátott és remélkedelmi egyezlyek elegendőnak bennünket, zeitségeinknek petróleum proboldjuk, ugy a

hogy az állam adták. Azután tító részére rész eközölve a meg végét, hogy a legyen a rész-

Mózes begyiet

éség új főpapját szesítette a zsidó gyűlése, amelyen rabbi megjelent. Zsigmondné napvarták a gyermeét érkezése alkalmatással üdvözölte napközi gyeregyitót át a kizvetlen, a gyerálvával igen hamar szívéhez. Majd elnökü üdvözölte va az intézményoda vezetőjét, beahó a Nőegylet az érkezést. Megt meg az elnökübbiről, aki a Nőévtizedeken ke volt. Kérte a főszellemében veeket. Majd dr. meleg szavakkalének ávevőjét és zösszsidóság érnunkasságára. Az t szavakban köpradátást és mésetelte azt a mun, ni zsidó intézmé. Első szellemeép és ő is ebben özségét és annak A zsidó Nőegylet é a főrabbi, é a Nőegylet aggrörü virágdíszben tet. Mindenkéhez a volt a főrabbi méltó utódjának

Asch berg bel ewsky iber now burg cher e dello gar ulja mann

almazza a NYVEK en első kötet, a TÜRÖK”

haros Könyvek mert kizárólag a Pharos ki- ba nem kerül-

dévre 250 lej, onta egy-egy Előfizetések az yába külden- L. Pop 10. sz.

SPORT

A bécsi Hakoah futballesapatát azonnali hatállyal kiutasították Romániából

Annak dacára, hogy a csapat belügyminiszteri engedéllyel bírt, a kolozsvári sziguranca rendeletére a csapatot rendőri fedezettel áttették a határon

Cluj-Kolozsvár, augusztus 2. A bécsi Hakoah futballegyüttese immár három hete romániai turán van, amelyre szabályos belügyminiszteri engedélyje volt. A bécsi csapat játéka iránt olyan óriási érdeklődés mutatkozott, hogy Erdély igazságtalan válamennyi városa igyekezett egy mérkőzésre megnyerni és ahol játszott olyan ünneplésben részesítették a világhírű zsidó csapatot, amilyenre alig van példa Románia sporttörténelmében.

A bécsi Hakoah sorozatos játéka azonban kifárasztotta a csapatot és így történhetett meg, hogy vasárnap Nagybányán, a tudásban vele össze semhasonlítható Phönixtől egygyólos vereséget szenvedett. A csapat vezetője látva a csapat kimerültségét, a keddi szatmári mérkőzést lemondta és úgy döntött, hogy szerdái Nagybányán pihennek és innen mennek Aradra, ahol csütörtökön kellett volna az ottani Hakoah AMTE kombinálttal játszaniok.

Erre a mérkőzésre azonban nem kerülhetett sor, mert kedden a kolozsvári sziguranca rendeletet küldött a nagybányai rendőrségnek, melyben azon a címen, hogy a bécsi csapat egyetlen városban sem tett eleget jelentkezési kötelezettségének, fejenként 1000 lej büntetésben részesíti a csapatot és utasítja a rendőrséget, hogy a csapatot tegye át a határon. A bécsi csapat vezetőségét villámcsapásként érte a szokatlan rendelkezés, amelyben — annak dacára, hogy igazságtalan az egész világot bejárta — még nem volt részük. Nyomban egyik ottani ügyvédhez fordultak, aki fellebbezést nyújtott be a határozat ellen. A szatmári járásbíró még szerdán határozott az ügyben és a büntetést törölte, azonban a kiutasítási végzés érvényben marad, nem tartozván hatáskörébe. Így a rendőrség a sziguranca rendelkezésére eleget téve, szerdán délután a Hakoah-ot áttette a cseh határon.

A különös rendelkezés sportkörökben a legnagyobb felháborítást keltette, mert egyrészt a bécsi csapat romániai turája során, ahol játszott a legnagyobb elismerést vívta ki magának attól eltekintve, hogy a csapattól rengeteg tanult, másrészt azonban a szokatlan kiutasításnak az osztrák szövetség előtt még folytatása lesz és nincsen kizárva, hogy a magyar sportkörök után az osztrákokkal is elromlik az a barátságos sportviszony, melynek Románia futbalsportja sokat köszönhet.

Tizennégyre egészítik ki a Nemzeti Bajnokság mezőnyét?

Bucaresti Bukarest, augusztus 2. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság bizottsága tegnap esti ülésén foglalkozott a Románia óvásával, végleges döntést azonban nem hozhatott, mert a kolozsvári csapat óvásában a temesvári pálya szabálytalanságát is kifogásolta, mire a bizottság helyszíni szemlét rendelt el és csak ennek eredménye után dönt véglegesen.

Szövetségi körök egyébként behatárolták a fogalkoztatja az a tény, hogy a Románia kiesett a bajnokságból, amit Kolozsvár sportja szempontjából károsnak tartanak. Ezenkívül azonban a Románia a legújabb román sportegyesületek egyike és éppen ezért szövetségi körökben megoldást keresnek arra az esetre, ha az óvást, mint alaptalan, elutasítaná az illetékes bizottság.

Egyes vezetőkörök véleménye szerint nincs kizárva, hogy a Consiliul Federal

augusztus 11-i ülésén kibővíti a Nemzeti Bajnokság tizenkettes mezőnyét tizenegyre és a selejtezőbe került és abból kiesett csapatok közül a két legjobban végzett egészítik ki a mezőnyt. Ebben az esetben a Románia és az Olimpia CFR egészítik ki a bajnoki keretet.

Kisorsolták az országos vízpolóbajnokságot, Bukaresti tudósítónk jelenti: Az uszósövetség tegnap az országos vízpolóbajnokság döntőit a következőképpen sorsolta ki: Universitatea—ILSA, CFR

KÖZGAZDASÁG

A kompenzációs rendszer megszüntetése mellett foglalt állást a Slatul Negustoresc

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium kettéválasztását és a közvetítők kizárását kérte a kereskedők kongresszusa

Sibiu Nagyszében, augusztus 2. A Slatul Negustoresc erdélyi és bánáti csoportjai tegnap izgalmas lefolyású kongresszust tartottak az Unicum nagytermében. A gyűlést Martin M. elnök nyitotta meg, aki üdvözlő beszédében hangsúlyozta, hogy a kereskedőtársadalomra folyton nagyobb közterhek sulyosodnak és a válság kimélyül, tehát a kereskedők összetartására nagy szükség van. Penescu N. szenátor, aki a bukaresti kereskedők csoportját vezette, vette ezután az elnöklést és rámutatott arra, hogy az egész országból beérkezett üdvözlések bizonyítják a kereskedőknek a kongresszusi határozatokhoz való egyöntetű hozzájárulását.

A mai sulyos helyzetért — folytatta Penescu — részben a kereskedőtársadalom vezetői is felelősek, mert kellő időben nem léptek fel a bajok leküzdése érdekében. Emiatt jöhetett létre az új munkásbiztosítási törvény, amely nem elégíti ki igényeinket. Borosan Joan a kisiparosok nevében jelentette ki, hogy nagyon magasak a munkásbiztosítási illetékek és a munkaadó iparosokat ki kellene vonni a törvény hatálya alól.

Niculescu-Ritz a munkásbiztosítási törvény teljes autonómiáját sürgeti és szabadkezet kíván az intézmény igazgatóság részére. A munkásbiztosító pénztárak államosítási terve ellen tiltakozását jelenti be.

Lejártak a kontingentálási engedélyek, de még nem állapították meg az új exportrendszerét

Az ország különböző gazdasági érdekeltségeinek véleménye a külkereskedelmi rendszerekről

Bucaresti-Bukarest, augusztus 2. (Az Uj Kelet tud.) A tegnapi nappal lejárt a kompenzációs és exportengedélyek hatálya. A régi adósságra vonatkozólag az új kontingentálási rendszer revízióját fogja az összes kibocsátó engedélyeket, hogy a jövőben kibocsátandó autorizációk a kontingentálási rendszer által megállapított kvótával arányban legyen. Az, hogy az elmúlt évadban a kompenzációs nem voltak hatályon kívül helyezve, még

Bukarest—Crisana. A két mérkőzés győztese egymással játszik, ennek a meccsnek a győztese pedig a marosvásárhelyi MSE-vel játssza le a döntőt. A döntő mérkőzéseket augusztus 15-én kezdik meg.

A Kolozsvári AC futballegyüttese vasárnap Nagyváradon játszik a Törökkel.

Meret visszavonul... Hírneves lett a világbajnokság folyamán. Ő vezette a híres spanyol—olasz mérkőzést. Meccsvezetőjét minden oldalról éles kritikával illették, saját hazájában is vizsgálatot indítottak ellene. Nem bírta tovább a meghurcoltatást Meret. Bejelentette a svájci szövetségnek, hogy a jövőben nem kíván mérkőzést vezetni.

Cantacuzino herceg teljesen felépült lengyelországi repülőszerecséltenségének szeme t sebeitől. Már repült új géppel, sőt a tenisztréninget is megkezdte.

A szigeteki Sámson jubileumi alkalmból rendezett teniszverseny végeredménye a következő volt: Férfi egyes: 1. Steiner (NAC), 2. Grad. (Sziget). Férfi páros: Grád—Petrovics (Nagyvárad). Női egyes: 1. Papos Irma (Nagyvárad), 2. Platty Éva. Vegyes páros: Steiner—Papos.

Solomonide szenvedélyes bírálatban részesítette a kontingens-rendszert, amely miatt az export nagyon lecsökken és erősebbé vált a fekete tőzsde amely rossz hatással van a pénzügyi helyzetre. A kontingens-rendszer megszüntetését kéri. Szükségesnek tartja a kereskedelmi és iparügyi minisztérium kettéválasztását és külkereskedelmünk új alapra helyezését.

Keul tiltakozik az ellen, hogy a behozatali engedélyeknél a protekció érvényesüljön.

Apostol Popa szenátor: A kontingens rendszer olyan verem, amibe a kereskedők beleestek. Ez a helyzet már valósággal katasztrófálissá vált.

Dr. Borbat szibeni kamarai elnök szolidaritást vállalt az elhangzott felszólalásokkal. Azt kívánja, hogy a kereskedők ne vegyenek részt a legfőbb behozatali bizottság működésében, mindaddig, amíg a rendszeren nem változtatnak.

Végül Penescu szenátor erőteljes szavakkal mutatott rá arra, hogy a kereskedelem és nemzetgazdaság érdekeinek szempontjából nagyjelentőségű importexport ügyekbe kijárók és közvetítők ékelődtek bele, akik megdrágítják a behozatali eljárást. Ugyanek, mint a kompenzációs rendszernek sürgős megszüntetését kívánja és errevonatkozó indítványát a kongresszus elfogadta.

tás pedig csak a behozatali ellenőrzéséből fog állani.

A legutolsó napok kedvezőbb perspektívát az ország gabonaexportja szempontjából az importrendszer lényeges enyhítésével megkötés után vonják. A kontingentálás, a kompenzáció, az exportpremiümök kombinációját egymást váltogatják. A kereskedelmi minisztérium nem tudta megállapítani, hogy a jövőben melyik rendszerrel alkalmazza. Különböző rendszerek közül egyik sem zárja ki a többieket. Az ország kereskedelme nem rendszereket és újabb megszigorításokat, hanem az export megjavítását és egy végleges rendszer megállapítását kívánja.

Az ország erdőipara az utolsó két hónapban kedvezőbb exportkörülmények közé jutott az új rendszer következtében. Az ország marhaexportja viszont nem volt eléggé intenzív. Az állatexportörök véleménye szerint csakis a két rendszer együttvéve, a kompenzációs és a premiümszerű vezethet eredményre. A petróleum-exportöröknek viszont teljesen indifferens egy a kontingentálási, mint a többi rendszer.

A gabonaexportörök az egyedüliek, akik a kompenzáción keresztül végrehajtott premiürendszerrel favorizáltak.

Az ország többi kereskedelmi ágának véleménye viszont teljesen különböző és nem összeegyeztethető. A nagyipar, mely az import nyolcvan százalékát képviseli, teljesen szabad importrendszer követel, melyre azonban olyan devizarendszerrel kell összekötni, mely a nagyipar védnöksége alatt áll. Minthogy azonban ez a követelés a jelen helyzetben teljesen kizártnak látszik, a nagyipar megelégszik egy olyan kompenzációs rendszerrel, melyben a behozatali kvóták egyrészt devizákban, a Banca Natională cedálja az.

A kontingentálási rendszert nem tartja egyetlen importör-kategória sem szükségesnek. A legnagyobb szervezetek véleménye szerint a megszigorítások és ellenőrzések lényegében nem jelentik és nem akarják a kereskedelmi szabadságát fel függeszteni. Az állami beavatkozás politikájának csak egyszerű valutárius pénzügyi és transzfer-jelentősége van.

A kormány az export-import rendszerek kegyelmeiben egyelőre a legteljesebb bizonytalanság előtt áll. Augusztus elseje emult, a második évad is befejeződött. Az új rendszerekről napról-napra folynak a kormány gazdasági körében tárgyalások. Az új rendszer azonban még mindig nem állapították meg. Az állandó rendszerváltozások a külkereskedelem mesterséges megállítása megakadályozza az ország kereskedelmét megfelelő működésében.

Tőzsde

Cluj, augusztus 2. Buza 76—77 kg. 410, árpa 260—270, rozs 290—310, zab 320—330, tengeri 290—300.

Galati augusztus 2. Tengeri 230—260, zab 360, árpa 180—205, bab 280.

Külföldi gabonátőzsdék

Csikágó, augusztus 1. Buza szept. 100.75—100.87, dec. 102.50—106.62, május 104.87, tengeri szept. 69.50, december 72.50, zab szept. 45.87, dec. 47.12, rozs szept. 74.12, dec. 75.75.

Winnipeg, augusztus 1. Buza okt. 89, dec. 90.25, máj. 94.25.

Liverpool augusztus 1. Buza október 5.98, december 5.10 egyenlő, márc. 6.00 egyenlő, tengeri augusztus 18.00, szept. 11.01 és fél, október 11.08.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai szakosztálya vasárnap, augusztus 5-én a következő autós túrákat rendez: 1. Reggel 4 órai indulással a Remetei szikaszoroshoz. Visszajövet fűrés a nagyenyedi strandon. 2. Reggel 6 órai indulással fűréski-rándulás a tordai sótavakhoz és Bányafűrésbe. Mindkét túrára jelentkezni lehet csütörtök és péntek este fél 8—fél 9 óra között a Haggibbor C. Vitoriei 10 szám I. emelet helyiségében. Szombati jelentkezőket nem vesszünk figyelembe.

Kirándulás Révre. Vasárnap, folyó hó 5-én kirándulást rendez a kolozsvári Aviva-Barisszia a révi Birjon tábor meg látogatására. Résztvevői díj autobuszon 110 lej, teherautóval 80 lej személyenként. Jelentkezni lehet egész nap az Aviva Barisszia helyiségében str. Filipescu 1. (Szentlélek uca 1/a). Jelentkezőket elfogadunk szombat délig.

Vizsga

Pop Valer

Bucaresti-Bukarest, augusztus 2. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság bizottsága tegnap esti ülésén foglalkozott a Románia óvásával, végleges döntést azonban nem hozhatott, mert a kolozsvári csapat óvásában a temesvári pálya szabálytalanságát is kifogásolta, mire a bizottság helyszíni szemlét rendelt el és csak ennek eredménye után dönt véglegesen.

Szövetségi körök egyébként behatárolták a fogalkoztatja az a tény, hogy a Románia kiesett a bajnokságból, amit Kolozsvár sportja szempontjából károsnak tartanak. Ezenkívül azonban a Románia a legújabb román sportegyesületek egyike és éppen ezért szövetségi körökben megoldást keresnek arra az esetre, ha az óvást, mint alaptalan, elutasítaná az illetékes bizottság.

Ezután folyt a hallgatóság, akcseh-zobovákiai d. Mironescu volt: egyrészt részt tanulmányok készítésére rendezhetne az miért nem ország által f. hosi azt váhrosszabb volt.

Popovici tá. kit, miért h. nisztriumból, az összehason. Sica Popescu t. lyekben szerepe

Cihoski: Mién. En valóságga. minisztriumot. okmányokat me. a jelszó, hogy nek, mint a ju. seregnek száml. tam Maniunak. leges kimutatás. tok eltűntek és egy ilyen kény

Alexandrin: ügyminisztrium szerint az ott. csobbak. Mive. renciát?

Cihoski: Hal. értesítésről. forgalomban. Alexandrin: goszláviai ára. kal ocsobbak. számított árak.

Cihoski: E. san keletkezhe. kötésénél. Eves. Egyébként nem. tokar. ha nem. Evtantuk, hogy. általunk javas. már korábban. szálltani.

Sajnálja ho. nyok elveszté. tegrans részét.

Iunian felv. zottságokon. ügye a hadügy.

Cihosky rés. sos eljárás m. a vezérkar he. Skoda-céggel. Egyébként ne. egy tábornok. ellentétben ál. diszpozícióival.

Ezután Pop. Maniu levelet. hogy a bizotts. egy részét a. nosságra hozn.

Calinescu m. parasztpárt eg. galmakat álli. hatnak megto. D. R. Ioani. nian, kire gon.

Iunian kije. zottság munk.

Vizsgálatot indít a Skoda-bizottság Maniu szenzációs leleplezései ügyében

Pop Valer összegezte Maniu követeléseit, Iunian és a nemzeti parasztpártiak között éles szópárbajok folynak

Bucuresti-Bukarest, augusztus 2. (Az Új Kelet tud.) A Skoda-bizottság tegnapi ülésén Calinescu Armand kéri, hogy a bizottság vizsgálata ne álljon meg a nehézségek előtt, amelyek a nyomozás útjába állnak, hanem folytassák azt a kérdések teljes tisztázásáig és a konklúziók levonásáig.

Pop Valer elnök konstatálja, hogy a bizottság munkája gyorsan és kielégítően folyik. Biztosít arról, hogy a bizottságnak igen gazdag anyag áll rendelkezésére, amely alkalmas lesz a végső következtetések levonására. Ha mégis az iratok megvizsgálása alkalmával megállapítanak bizonyos hiányokat, akkor még mindig folytathatják és kiegészíthetik a vizsgálatot.

Miért utíztott Mironescu tábornok Csehszlovákiába?

Ezután folytatták Cihoski tábornok kihallgatását, aköz Mironescu tábornok csehszlovákiai utazásáról intéztek kérdést. Mironescunak kettős megbízatása volt: egyrészt készanyagot vásárolni, másrészt tanulmányozni, milyen új gérművek készülnek, amelyeket azután megrendelhetne az állam. Arra a kérdésre, miért nem vásárolták meg a Franciaország által felajánlott hadianyagot, Cihoski azt válaszolta, hogy ez az anyag rosszabb volt, mint a Skoda-cégéé.

Popovici tábornok megkérdezi Cihoskit, miért hárnyoznak úgy a hadügyminisztériumból, mintha vezérkarból azok az összehasonlító táblázatok, amelyeket Sica Popescu tábornok készített és amelyekben szerepelnek az árak is.

Miért kérdeznak engem?

Cihoski: Miért kérdeznak erről engem? En valóságban tüvé tettem a hadügyminisztériumot, hogy ezeket az értékes okmányokat megtalálják. Valóban az volt a jelszó, hogy az árak olcsóbbak legyenek, mint a jogoszláv vagy a cseh hadseregnek számított egységek. Bemutattam Maniunak is e táblákat, majd a végleges kimutatás aláírtam. Sajnos, az iratok eltűntek és enélkül nem tudok felelni egy ilyen kényes kérdésben.

Miért olcsóbbak a jogoszláviai árak?

Alexandrin: Itt van a jogoszláv hadügyminisztériumnak egy értesítése, mely szerint az ottani árak 25 százalékkal olcsóbbak. Mivel magyarázza ezt a differenciát?

Cihoski: Hallottam ma reggel erről az értesítésről. Különböző verziók vannak forgalomban az árdifferenciáról.

Alexandrin felolvassa a Skoda-cég jogoszláviai árait, amelyek ott 25 százalékkal olcsóbbak, mint Románia számára felszámított árak.

Cihoski: E diffrenciák csak utólagosan keletkezhetnek, mert a szerződés megkötésénél ilyesmi nem volt előrelátható. Egyébként nem mondhat erről pontos adatokat, ha nem látja az aktákat. Mi az kívántuk, hogy a Skoda-cég készítse el az általunk javasolt típusokat, míg a cég a már korábban elkészült modelleket akarta szállítani.

Sajnálja hogy a szóbanforgó okmányok elvesztek, mert ezek az iratok integráns részét képezték.

Iunian felvilágosítást kér, milyen bizottságokon ment át a Skoda-rendelés ügye a hadügyminisztériumban?

Cihoski részletesen ismerteti a szokásos eljárási módot és megállapítja, hogy a vezérkar helytelenül cselekedett, ha a Skoda-céggel közvetlenül levelezett. Egyébként nem érti, hogyan írhat alá egy tábornok olyan referátumot, amely ellentétben áll annak a szerződésnek a dispozícióival, amelyről szól.

Ezután Pop Valer elnök felolvassa Maniu levelét, amelyben panaszkodik, hogy a bizottság előtt tett kijelentéseinek egy részét a cenzura nem engedte nyilvánosságra hozni.

Calinescu megállapítja, hogy a nemzeti parasztpárt egyes tagjai ellen Iunian rágalmaikat állított, amelyek nem maradhatnak megtorlatlanul.

D. R. Ioanicescu kéri, mondja meg Iunian, kire gondol?

Iunian türelmet kér Iunian kijelenti, előbb megvárja a bizottság munkájának befejezését, azután

saját felelősségére meg fogja tenni a tőle kért nyilatkozatot.

Pop Valer javasolja, hogy a bizottság függesse fel a további kihallgatásokat az eddig összegyűjtött hatalmas anyag tanulmányozása végett, szűkebbkörű bizottságot nevezve ki ennek a munkának elvégzésére.

Ioanicescu kijelenti, nem vesz részt az albizottságban, mert a bizottság munkájának kétharmad részét az ő távollétében intézték el.

A bizottság az elnöki javaslatot elfogadja.

Maniu szenzációs követelése

Pop Valer elnök közölte, hogy a hadügyminisztériumhoz elküldte Maniu vádemelésének gyorsírói példányát, egyben közölte a minisztériummal azt is, hogy Maniu Zeletzky vallomásaival meghamisításával vádolja Pomponiu ezredesét. Ma

niu megvádolta Uica tábornokot is, hogy őt be akarta keverni a Skoda és Zeletzky ügyekbe és kérte Uica tábornok és Pomponiu ezredes felfüggesztését a vizsgálat tartására. Az elnök közölte még, hogy a parlamenti bizottság fenntartja magának a jogot, hogy ebben az ügyben függetlenül a katonai igazságszolgáltatás fórumainak vizsgálataitól, maga is vizsgálatot tartson.

Pop Valer ezután felolvasta Mihalache táviratát, amelyben megismétli a vagyoni revizióra vonatkozó kívánásait, mert nem engedhet meg, hogy Iunian sértegetse volt miniszterait.

Iunian erre kijelenti, hogy mihelyst a bizottság ezzel a kérdéssel fog foglalkozni: ő megteszi vállalt kötelességét. Bármei párt soraiban lehetnek olyan emberek, akik adott pillanatban nem maradhatnak helyükön.

Tíz év óta körözött rablógyilkost fogott el a kolozsvári rendőrség

A nyomozás alapján eddig husz gyilkosság elkövetésével vádolják a banditát

Cluj-Kolozsvár, augusztus 2. Tíz esztendővel ezelőtt Bukarestben meggyilkoltak egy gazdag szárodatalajdonost. A gyilkos kézrekerítésére országsszerte indult meg a nyomozás, azonban hiába. Nem tudták a nyomára akadni. A gyilkossággal egy Veres Miklós nevű katonát gyanúsítottak, aki éppen a gyilkosság idején szökött meg a Szamárton levő 87-es ezredből.

A katonai fényképét a rendőrség beiktatta a bűnügyi nyilvántaró fényképalbumba, a nyomozás azonban tovább folyt. Néhány évvel később az egyik ismert bűnöző bank ellen rablási szándékból bombamerényletet kíséreltek meg. A rablás sikerült, de a tettesnek nem sikerült nyomára akadni. A szemtanúk szemleírását adták a menekülő rablóról, akiben a nyomozó hatóságok Veres Miklósról ismerték.

Országsszerte körözött újból a banditát. Egy alkalommal a tövisi állomáson szolgálatot teljesítő két személyből álló csendőrpátról a leadott személyleírás után felismerte a banditát. Üldözöbe vették, majd tűzharc keletkezett a bandita és a csendőrök között, amely azzal végződött, a két csendőr súlyos sebbel maradt a helyszínen, míg Veres Miklós ismét egérutat nyert.

Evek során számos gyilkosság történt a Regát különböző helyein, amelyeknek tetteseit nem sikerült kézrekeríteni. A rendőrség végül is a még mindig bujkáló

Veres számlájára írta a sorozatos rablógyilkosságokat.

Három évvel ezelőtt azán ismét hallott magáról a gyilkos. A budapesti apokadok tudósítást arról, hogy az ottani törvényszék rablásért három évi börtönről ítélt egy Veres Miklós nevű egyént. A büntetést meg is kezdte a váci fegyháiban.

A régóta körözött gyilkos ma azán véletlenül a román hatóságok kezére került. Dr. Rozvan rendőrkormányzó és Pardi detektív a fellegvár uton egy prosztituált lakásban akadtak rá a banditára. Első pillanatban tagadni próbált, mikor azonban a rendőrség emberei tudtára adták, hogy felismerték, megadta magát.

Megadom magam, nem kell a revolverhez nyulnia komiszár ur. Valóban Veres Miklós vagyok. Négy héttel ezelőtt jöttem Magyarországról.

A déli órákban már a központi rendőrség büntető osztályán ül börtöncsibe vert kézzel.

Kihallgatásakor mindent tagad. Mindössze annyit ismer be, hogy katonaszökevény. Még ha agyonvernek sem ismerhetek be többet.

A bandita fejére 150 ezer lejt ütöttek ki a hatóságok, melyet most meg is kap dr. Rozvan és Pardi detektív.

A kihallgatást végző dr. Chendi úgy véli, hogy az utolsó évtized egyik legveszedelmesebb banditáját sikerült árthatatlanná tenniük.

Egy elfogott horogkeresztiesnél megtalálták a titkos utasításokat arra az esetre, ha a Dollfuss-kormány megbukik

Bécs, augusztus 2. Adam ezredes a honvédőr szolgálat szövetségi biztosa, kedden rádió nagy feltűnést keltő bejelentést tett egy okiratról, amely megvilágítja a multheti zendülésnek különféle összefüggéseit.

A szerdáról esütőrtökre virradó éjjel tehát, alig néhány órával a kancellár meggyilkolása után, Koller schlag alsóausztriai község szélén föltartóztattak egy férfit, aki mint Franz Keel müncheni szállodaitkár igazgolta magát. Birodalmi német utlevélben díjmentes osztrák látmozós volt.

Megmóztatták és az inge alatt titkos írású táviratot találtak, a cipőjében pedig pontos utasítások voltak az osztrák nemzeti szocialisták részére arra az esetre, ha a Dollfuss-kormány megbukik.

Az utasítások szerint „nyári ünnep” jelszóra mindenekelőtt fegyvertelen felvonulást kell rendezni, amely az

államhatalom részéről mutatkozó ellenállás esetén fegyveres felkeléssé válik. Ebben a második esetben „lövészverseny olasz éjszakával” a jelszó. Az elmúlt hét folyamán a „nyári ünnep” kifejezést félig titkosjelű rádiótáviratokban több ízben hallani lehetett, de csak most tudni, hogy mi volt annak az értelme.

Keel elmondotta, hogy az iratokat Passauban kapta és Linzben akarta feladni postrestante. Eljárásáért 530 schilling jutalmat kapott. Az iratok legfontosabb részletei a következők:

1. Lehetséges, hogy a Dollfuss-kormány egy napon kénytelen lesz lemondani. Jelszó nyári ünnep. Vagy új kormányt neveznek ki, vagy harc támad a lemondott kormány örökéért.

2. Bizonyos időre, legalább is néhány órára mindenesetre ür keletkezik, amelyben a karhatalom már nem engedelmeskedik a régi kormánynak,

de az új kormánytól sincsenek még parancsai és ezért elhatározásai és cselekvőképessége megbénul.

3. Ezt a holtponthoz ki kell használni. Az illetékes rohamcsapat dandárvezető minden tartományban azonnal hirdményt tesz közzé, hogy a kerületi vezető mint tartományi főnök és a dandárvezető mint közbiztonsági igazgató átveszi a hatalmat. A karhatalomnak új felettesként ilyen irányban érelyes parancsokat ad. Vezető elv: „szabad, önálló Ausztria, ugyanugy független a birodalomtól, mint másoktól igazi alkotmányos, törvényes állapotok helyreállítása.”

4. Ha Dollfuss kancellár lemondása után néhány órával az új szövetségi kancellár az összes tartományokból azt a hirt kapja, hogy a rohamcsapatok átvették a hatalmat, akkor nem lesz olyan könnyű az az elhatározása, hogy a karhatalmat ellenünk felhasználja.

5. Csak két lehetőség következhetik be. Az új kormány elismeri a nemzeti szocialista mozgalmat és alkalmazkodik vagy pedig többé-kevésbé tervszerűen vezetett cselekvő ellenállás indul meg velünk szemben, vagyis harc indul a hatalomért. Ebben az esetben a rohamcsapatoknak nem szabad beérniük elvtérjesztő felvonulásokkal és a középületek békés megszállásával, hanem minden eszközzel sikra kell szállni ah a hatalom megszerzéséért. Ha sikerült a tartományokat meghódítani, akkor Bécs nem ellenkezhet, hanem kénytelen lesz követni bennünket.

6. Azt a látszatot kell kelteni, hogy a mozgalom önként, a néptől ered. Bel politikailag kell előkészíteni. Feltétlenül titoktartást kell tanusítani a rohamcsapatok alakulatok, Hitler-ijfúsági szervek részéről és a rohamcsapatvezetők között.

A részletes keresztülvitel módja a következő: A kormány bukásának hírére minden helyi rohamcsapatvezető önállóan további parancs nélkül fegyvertelen egyenruhás hangulatkeltő felvonulást rendez el. A fegyvereket titokban magunkkal kell vinni, vagy készen kell tartani. A felvonulás hirtelen a középületek megszállásával végződik. A horogkereszt és zászlót ki kell tűzni. A kiáltvány közzétételét hirdet minden politikai büneslekményre. Az állampolgárságukból megfosztottakat és az elmenekülteket vissza kell hívni. Az ellenséges érzelmi kormánypárti és védőszövetségi vezetők azonnal elfogandók, ellenszükség esetén árthatatlanná teendő. A vörösökkel szemben semlegesség, amíg nem ártnak nekünk.

Ellenszükséglet vagy hatalomért folyó harc esetén a hírszolgálati és közlekedési berendezések teljes hasznavehetetlenné tétele. A rendőrséggel és csendőrséggel való fegyveres összecsapást, ameddig lehet jobb elkerülni. Ahol szükséges, ott a legnagyobbr eréllyel és erőszakkal végrehajtani. A szövetségi hadsereggel való harc, ha csak lehet, elkerülendő. A hatalmat az átvétel után mindenütt meg kell szilárdítani, a rohamcsapatokat felfegyverezni és az új kormány hatalmi harcifényezőjeként megszervezni. A védőtestületek és hasonló alakulatok lefegyverezendők és feloszlátandók. A karhatalmi szervek, ha behódolnak és megbizhatóknak látszanak, szolgálati helyükön megerősítendő és horogkereszties karszalaggal tartoznak szolgálatukat ellátni.

Kirándulás a nagybányai Hanoar-Hacioni somértáborba. Tudomására hozzuk az érdeklődőknek és szűkönek, hogy folyó hó 5-én, vasárnap hajnali 4 órakor egy kényelmes kiránduló autóbussz indul a Nagybányán, a Romana festői szépségű völgyében táborozó Hanoar-Hacioni somértáborának meglátogatására. — Az autó 8 órakor érkezik a táborba és este 12 órakor, táborútt után indul vissza. Visszaérkezik Kolozsvárra hétfőn reggel. A kirándulás részvételi díja 125 lej személyenként. — Jelentkezéseket korlátozott számban fel vesz Mózes Dezső, Memorandumi 2. I. emelet.

aj ellenőrzéséből
vezőbb perspekti
orja szempontja
nyeges enyhítésé
A kontingentá
exportpremi.umok
togatják. A ke
nem udta meg
ben melyik rend
böző rendszerek
a többieket. Az
rendszereket és
hanem az exy
végleges rend
nja.
az utolsó két hó
portkörülmények
er köve kezében.
a viszont nem
állatexportörök
a két rendszer
fős és a prémü
re. A petróeum-
teljesen indiffe
ási, mint a többi
az egyedüliek
resztül végrehaj
avorzálják.
skedelmi ágának
en különböző és
A nagyipar, mely
zafekát képviseli,
rendszer követel
devizarendszerrel
magyipar védnök
ban ez a követel
eljesen kizártnak
légszik egy olyan
el, melyben a be
devizákban, a
ja az
szert nem tartja
bria sem szűksé
szervezetek véle
ortítások és ellen
jelentik és nem
szabadságot fel
beavatkozás pol
valutár's pénz
sége van.
port rendszerek
re a legteljesebb
Augusztus elseje
is befejeződött.
napra folynak a
ben tárgyalások.
még mindig nem
endő rendezésvál
mesterséges
vozza az ország
müködésében.

TIKA
zítikai szakosztá
5-én a következő
Reggel 4 órai
szik aszorozhoz
gyenyedi stran
ulással fürdőki
akhoz és Banya
jelentkezni lehet
fél 8—fél 9 óra
victoriei 10 szám
zombati jelentke
yelembé.
Vasárnap, folyó
ez a kolozsvári
írjon tábor meg
díj autóbusszon
személyenként
nap az Aviva
r. Filipescu I.
elentkezéseket el

HIREK

Képek a birjonok táborából

A Birjon szervezete második mosávját, táborát tartja. Tavaly ilyenkor Nalácon, ezidén Réven találkoznak az ifjú cíomisták, hogy néhány hétre kikapcsolódjanak a város poros, piszkos, lármás életéből, otthagyják a gépek zakatoló és idegítő kattogásait és belevessék magukat a természet üdítő ölébe, hogy erősödjenek és tisztuljanak testben és lélekben egyaránt. Nagyon fontos az a találgató, nagy, hatalmas kihatással van ez mindazokra, akik ezen részt vesznek. Mintegy 150 ifjú élvezi és esodálja a természet adta gyönyörűségeit. Leírni a tájat? — Lehetetlen. Az egyik oldalon hatalmas sziklafal emelkedik, fövében esobog a Sebes Körös tiszta vize, melletté egy kis tisztás, ahol ifjú kezek álta épített sátrak, ohélik terülnek el, aztán ímé magas hegy erdővel borítva, benne egy 200 méteres alagúttal. Az egész tábor egy völgykötvényben fekszik, távol a falvak vagy városok lüktető zajától, védve az esők és szelek kellemetlen venégeskedéseitől.

Immár egy hete tartozkodnak itt a birjonok. Az első napok fáradéagos munkája a sátrak felverése, körülárkolása, diszkapu felállítás, stb. befejeződött. Isten is hat napon át dolgozott, a hetedik napon azonban megpihent. Birjonjaink is hatnapi fáradságos munka után a hetedik napon megpihentek. Péntek délutánra tiszta a tábor. A 8 méteres árbóc alatt fehér lepellet letakart imaszék áll. Sőtédni kezd. Felharsog a trombita és őrsönként egyformán felöltözve, kék ingben, fehér nyakkendővel és fekete beretben 150 birjona és birjo sorakozik fel az imaszék köré. Kelet felé fordulva, a „tábori mama“, a szigeti Wizo ügyvitkárnője, aki szintén a táborban lakik, meggyújtja az ünnepi gyertyákat. Sábát királynője beköszöntött és vele együtt megérkezett a pihenés és nyugalom. A lelkeket az ünnepi hangulat urálja és az idegen birjonokat összeköti, eggyé forrasztja a testvéri szeretet és élni akarás hatalmas kapcsa.

A tábori kántor, Danzig Ottó magára ölti az imaköppényt, a tábor kórusa köréje áll, a parancsnokság seregszemlét tart, felharsog a román királyi himnusz, utána a birjonok indulója és az árbóca felrepül a piros-sárga-kék és a kék-fehér zászló. Megkezdődik az istentisztelet. Az éj már leszállt és csak az ünnepi gyertyák békés fénye világít. A hatás leirhatatlan. Száll az ima évezredek melódiája meszire, visszhangzik az egész tábor és mindenki élvezi a kórus szólóinak: Kardos Lacinak kellemes, meleg hangját, Sábát, a pihenés, szervezet ünnepe beköszöntött.

Szombaton szintén ünnepi istentisztelet, utána leülnek a birjonok a fűbe és diskurálnak, beszélgetnek és egymást támogatják, oktatják. Híné mátvó unánimán, mily szép és jó a testvérekkel így együtt ünnepe!

Ismét este van, vacsora után táborútz. A szigetek és szalontaiak adják a programot. Ének, tánc, nevetés, szindarab a táborútz, a módúra programja. Szép, kellemes, kedves. Vége a programnak. A chavérok felállnak, a tűz köré csoportosulnak és táncolni kezdenek. 150 ifjú melőlő boldogan tör fel az ének boldog és vidám melódiája: forog a kör, jár a tánc.

Ime, az újjászülöt nemzeti ifjusága, hogyan készül fel a holnapra. Tanul, vigad, erősödik. Vasárnap, ismét programos előadás.

A szülők jönnek meglátogatni a táborát. Mintegy 250 vendég van itt. Herzl-Bialik-Arlosoroff ünnepélyt rendez a tábor. A birjonok teljes felszereléssel, ünnepi díszben ismét az árbóc körül sorakozik. Vezényszavak pattognak, a parancsnokság megérkezik. Dr. Klepner Ferdinánd, a tábor parancsnoka először román, aztán héber nyelven üdvözlő a vendégeket, utána Glück Endre tart megrövidített beszédet, miután Friedmann Dezső éneklé a három nagy halott emlékéért az Elmoleráchnin-ot. A zászlót a gyász jelöléül egy percre félárbóca engedik, majd Kemény László tart előadást az elköltözött nagyjainkról, aztán szavalókórus és a himnusz az ünnepély véget ér.

A táborútznek ismét vége. A trombitás a takarodót fújja, mindenki lefeküdt. A lámpák kialudtak, csend borul a vidám kacsajól lármás táborra.

Csak egy füttyszó halszik, az örök ellenőrző sipjele. Sálom! Béke. Testvérek, aludjatok jól. (g. e.)

A világháboru kitörésének évfordulóján robban ki a spanyol radikálisok forradalmi puccsa

Madrid, augusztus 2. Az United Pressnek illetékes körökből szerzett értesülése szerint a baloldali radikálisok forradalmi megmozdulását a világháboru kitörésének évfordulójára várják. Nyomatékosan hangsúlyozzák azonban, a rendőrhatalóságok oly átfogó övintézkedéseket tettek, hogy legfeljebb egyes nagyvárosokban, mint Madridban és Bibaóban kerülhet sor komolyabb incidensekre. Minden remény megvan rá, hogy ezek is elszigeteltek maradnak.

A legutóbbi napokban elterjedt riadó híresztelésekkel kapcsolatban, amelyek szerint Spanyolországban külföldi puccsista mozgolódások vannak folyamatban, most megerősítik,

hogy a spanyol kormány valóban tart ilyen megmozdulástól.

A forradalmi megmozdulás végre hajtó a spanyol kormány értesülései szerint, egészen bizonyosan a baloldali radikális elemek lennének, akik terüvet már a legközelebbi napokban akarják végrehajtani. A hatóságok állítása szerint a szélsőséges baloldali elemek puccsterveiket azzal propagálják, hogy elébe kell vágni egy monarchista puccsnak, amelynek terve állítólag már a legapróbb részletekig ki van dolgozva. A hatóságok minden esetre megtették az összes szükséges övintézkedéseket, hogy elejét lehessen venni a puccs kitörésének.

— **Visszaélésekkel vádolják Berkovici bankárt.** Bukarestből jelentik: Az ifjovi ügyészségre feljelentések érkeztek Berkovici bankár ellen, akit súlyos visszaélésekkel vádolnak a feljelentők. A vizsgálót megindították.

— **Háborus emlék.** Galacból jelentik: A város közelében levő Tamaián községben Picioaroga és Ticleanu gazdák egy gránátot találtak, amely felrobbant és mindkét főjüket súlyosan megsebesítette. A kórházba szállítás közben Picioaroga kiszervezték.

— **Az V-ik állami osztályorsójáték 4.ik osztályának 2-ik húzása napjának eredménye:** 100.000 lejt nyert 22707, 50.000 lejt nyertek 13326, 69200, 25.000 lejt nyertek 20083, 36522, 45648, 49691, 55457, 57355, 65341 és még számos kisebb nyeremény 25.000 lejt és 5500 lejt között.

— **Ha arczine fákó, szirkéssárga és tekintete bágyadt, ha szomoru, hangulata nyomott és nehéz állmok göytrik, ha a béli túlságos rohadási folyamatai, gyomor-fájás és csepangás kinezak, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet inni.**

— **Rövid hírek mindenünnen.** Japán versenye visszaszortta az amerikai gyapotipart. A gyapottermelést is az esők kenték le, emiatt 25 százalékkal. — A Chicago Tribune értesülései szerint tárgyalások folynak az amerikai és a szovjet kormányok között: a régi cári rezsim adósságainak elismeréséről. Ugy hírlik, hogy a szovjet már hajlandó lenne elismerni 130 millió dollárt s fizeme is a kötvénybirtokosoknak kártalanítást, ha Amerikában hosszulejratu kölcsönt kaphatna. — Megkezdették a párizsi Radco Agen új építését. Az adóállomást négy évvel ezelőt elvitte az árvíz. Restaurálása után pedig porráégett. A posta kára a peches államással kapcsolatban eddig már csaknem egymillió frank volt. — Thaler volt osztrák földművelésügyi miniszter ma Innsbruckból 260 kivevővel családdal utazott Brazília felé, az ottani osztrák kolóniákra. — Breslauban 55 kommunista hazaárulási perében a bíróság összesen 84 évi szabadságvesztésbüntetést szabott ki a vádlottakra. — A franciaországi vasutvonalakon is kérésre lehetnek sín-Zep-nnel. — **A három kocsiból álló szerelvény 140 kilométeres óránkénti gyorsasággal jár.** A szerelvény elején és végén egy-egy 400 lóerős motor szolgálta a hajtóerőt. — A nemzetközi mezőgazdasági üntézethez közelálló szakértő körökben meg vannak győződve arról, hogy az Egyesült Államok az idej gyenge termés miatt tavasszal kenyérmagimportra fog szorulni. — Bécsi illetékes helyen nem erősítik meg azt a hírt, hogy Schussnigg kancellár rövidesen Rómába utazik Mussoliniohoz. — Brüsszelt jelentés szerint Cosyns fizikus, sztratosféra repülő csak a kedvező időjárásjelensége várja, hogy startolhasson a sztratoszférába. Ezuttal meg fogja kísérni a csaknem husz kilométeres magasságból két font súlyú holdrakétát, amelyet időközönként megismétlődő explóziók juttatnak előre a világűrben. — Az olasz flotta gyakorlatokat a Tyrrheni tengeren tartják meg. Tíz cirkáló, 18 topedohajó és az összes buyárnaszádok indulásra készen állanak a hadikikötőkben. — Moszkvában orosz utván kormányférfiú eszmecsere indult meg, amelynek főtárgya a keleti Locarno terve.

— **Felvétele az oradeai (nagyvárad) orth. zsidó fiu- és leánygimnáziumba.** Az oradeai orth. zsidó hitközség közel fél százados fiu- és leánygimnáziumában, Erdély egyetlen orth. zsidó nyilvánosságú jogu középiskolájában, az 1934-35. tanévre szóló jelentkezések folyamatban vannak. Ez iskolák bármely osztályába első ízben beiratkozni szándékozók helyük biztosítása céljából haladéktalanul nyújták be felvételi kérelmüket az iskolák igazgatóságához. Mindkét gimnázium négy, négy osztályos. A fiugimnázium talmudtorával kapcsolatos. Benyújtandó okmányok: születési, újraolási és állampolgársági bizonyítványok. Folyamodványmintát val és minden egyéb felvilágosítással készséggel szállják az igazgatóság. Válaszbélyeg mellékelendő.

— **Országos vásár.** Jibou községben (jud. Salaj) az országos átvásár aug. 16-án a kőrakodóvásár aug. 17-én lesz megartva.

— **Leöltte az ügyvéd egykori üzletfelét.** Bukarestből jelentik: Tegnap este az Elisabet-bulevardon hatalmas közönség előtt szokatlan dráma játszódott le. Foteache Pantort, több kisebb szálloda tulajdonosát megtámadta majd mellbelötte volt ügyvédje, Eugon Ostapovicu, akinek néhány héttel ezelőt felmondta az ügyvézi állást. Az áldozatot kórházba szállították, a tettest letartóztatták.

— **Kezdődött a utóérelmeszedésnél reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet egy a hasi pangást, mint az emésztés renyhességét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékeli.**

— **Kisajátítja Anglia a külföldi alattvalók aranybetétjét?** Londonból jelentik: Pénzügyi körökben úgy hírlik, hogy a kormány a külföldi alattvalóknak Angliában levő s mintegy száz millió fontra értékelt aranybetétjeit a jelenlegi piaci árnál 60 százalékkal alacsonyabb áron az államkincstár javára kisajátítja készüli. Különösen a francia, az amerikai, a holland és a német nagytőkéseknek vannak nagyértékű aranybetétjeik Angliában, a hír megerősítésre szorul.

— **Hatezer Hitler-ifju sátoortábor.** Berlinből jelentik: A dél-bajorországi Murnau közelében vadregényes vidéken ma felavatták a bajorországi Hitler-ifjak hatalmas sátoortáborát, amelyen hatezer Hitler-ifju nyert elhelyezést. A felavató ünnepségen résztvett Adolf Wagner bajor belügyminiszter, valamint Baldur von Schirach német ifjusági vezér. A táborzás négy héten át tart.

— **Cáfolat Bulgáriából.** Szófiából jelentik: A bolgár távirati iroda jelenti: Guiceff és Dimoff volt agrárpartí miniszterek kategórikusan megafólják azt a külföldön elterjedt hírt, hogy letartóztatták őket.

— **Földrengés pusztított a Fülöp-szigetek.** Newyorkból jelentik: Erős földrengések pusztítottak az egyik Fülöp-szigeten, különösen Luzonon. A földrengés, amelynek fészke Manillától körülbelül 150 kilométerrel északra volt, a sziget beisején sok helyütt igen nagy anyagi kárt okozott. Emberéletben esett kárról az eddigi jelentések nem számolnak be.

— **Elhalasztották a gyermekgyilkos Ratiu János bűnyének tárgyalását.** Tegnap számunkban hírt adtunk arról, hogy a kolozsvári törvényszék szüneteltetésre tárgyalásra tűzte ki a gépészuccsal gyilkos Ratiu János bűnyének tárgyalását, aki néhány hónappal ezelőt becsatlós kegyetlenséggel meggyilkolta Liviu nevű kisfiát, mert az volt a rögeszméje, hogy a gyermek nem öle származik. A mai tárgyaláson az ügyvédek kérték a tárgyalás elhalasztását, azzal az indoklással, hogy Ratiu nem épelméjű és a bíróság csak beszámítható emberek felett lehet. Az ügyész kérte az indítvány elutasítását. A bíróság végül is úgy döntött, hogy egy héttel elhalasztja a tárgyalást, amikor beidézék dr. Ureche ideggyógyász professzort, akinek a megfigyelése alatt állott a gyilkos munkás.

— **Kalózik elraboltak egy hajót 400 utassal a Michigan-tavon.** Newyorkból jelentik: A Michigan-tavon rejtélyes kalóztámadás történt. Milwaukee és Csikágó között nyomtalanul eltűnt egy személyszállító gőzös, amely többszáz utast, köztük igen sok asszonyt és gyermeket vitt Csikágóba. Az egyik parti őrállomás szikratávirato fogott fel, amelyben a hajó rádiótisztje közölte, hogy kalózik támadták meg őket. Félóra múlva újabb szikratávirato fogtak fel, amelyben már az állott, hogy a fedélzetén minden rendben van és a kalózik támadását visszaverték. Ez a második szikratávirat felelősebb gyanus, mert a hajó azóta nem adott életjel magáról és Csikágóba sem érkezett meg, noha menetrendszerint estére már ott kellett volna lennie. Attól tartanak, hogy a személyszállító gőzös a kalózik hata-mába került és hogy a második szikratáviratot már ok adták a hatóságok félrevezetésére. A partmenti kikötőből gyorsjáratau gőzöket küldtek ki a rejtélyes módon eltűnt személyhajó felkutatására. Csikágóban nagy az izgalom, mert a több, mint négyszáz utas legnagyobb része csikágói. Sok asszony és gyermek is van közöttük. Ez az első eset, hogy tengeri kalózik tűnnek fel az amerikai tavakon.

— **Szétrobbant a legújabb rakéta-posta.** Londonból jelentik: Zucker Gerhardt német technikusknak második rakéta-postakísérlete sem sikerült. A kísérlet színelve Harris szigete volt. Zucker a legutóbbi nehézségeken okulva, igen óvatosan járt el és mintegy ötven méter távolságból villamosáram segítségével gyújtotta meg rakétáját. A készülékből nagy láng és füst csapott ki, a rakéta azonban nem repült fel, mert a robbanás ereje szétzakította. A rakéta-postában összegyűjtött levelek is megpörkölődtek és szét-szóródtak. Zucker azzal magyarázza a balsikert, hogy Németországban nem kaptak meg azokat a robbantószerkeket, amelyekre szüksége lett volna. A rakéta-posta számára szánt leveleket a sikertelen kísérlet miatt rendes postai úton továbbították. A levelekre ragasztott bélyegek irányú bélyeggyújtó körökben igen nagy az érdeklődés. A levelek között több olyan van, amelyet az angol királyhoz, a walesi herceghez, Macdonald miniszterelnökhöz, Baldwinhoz és az angol közelet több más előkelőségeihez intéztek.

— **Oroszország megkezdte áruszállítását Magyarországra, a bráilai kikötőn keresztül.** Bukarestből jelentik: A román-orosz gazdasági kapcsolatok felvétele után a romániai kikötők forgalmában már érezhető a tranzit forgalom élénkítése. Magyarország nagyobb arányú kompenzációs áruüzletet bonyolít le Oroszországgal, amely megkezdte szállításiait. A bráilai kikötőbe a napokban tranzitrendeleettel ezer tonna szén és 1500 tonna földgongga érkezett, amelyet sleppekre átrakva szállítanak Magyarországra. A közeli hetekben újabb nagyobb szállítmányokat várnak.

— **Egy esch falu kovácmestere kivégezte feleségét, három gyerekét és öngyilkos lett — fölháborodásban.** Prágából jelentik: Zahradka faluban Dolnji-Kralovice borzalmas családi dráma játszódott le, amelynek öt halottja van. Koncel Frigyes kovácmester, agyonlötöte feleségét és három gyermeket, majd öngyilkosságot követett el. A kovácmester feleségének elméje nemrégiben megzavarodott s bevitték a kralovicei kórházba, ahonnan azonban visszaküldték azzal, hogy elmebaja nem veszedelmes és csak akkor tudják ott tartani, ha a férje vállalja az ápolási költségek fizetését. Koncel kovácmester annyira felháborodott ezen, hogy kiirtotta családját. Az öt holt test mellett ott találták a kovácmester kedvence farkaskutyáját is, amelyet szintén leterített egy golyó.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Hitler az alkotmány nyílt megszegésével önmagát proklamáltatta a német köztársaság elnökévé

A birodalmi minisztertanács határozatából egyesítették a birodalmi elnöki tisztelet a birodalmi kancellár tiszteletével. A birodalmi véderő Blomberg hadügyminiszter intézkedésére felesküdt Hitlernek. Oriási aggodalom az egész világon Hitler köztársasági elnöksége miatt

Berlin, augusztus 2. Amitől az egész civilizált világ közvéleménye visszafojtott remegéssel tartott, bekövetkezett. Hitler, az alkotmány törvényes intézkedéseinek perfid felragasztásával, cinkostársainak, az ugynevezett birodalmi kormány tagjainak jóváhagyásával — Hindenburg utódjaként köztársasági elnökévé proklamáltatta magát.

A megdöbbentő eseményt Hindenburg halála után félórával Goebbels jelentette be a rádió mikrofonja előtt.

Közölte, hogy a birodalmi minisztertanács határozatából törvény lép életbe, amely egyesíti a birodalmi elnöki tisztelet a birodalmi kancellári tisztséggel. Közölte, hogy Hitler máris átvette a köztársasági elnöki jogkör gyakorlását. Bejelentette azt is, hogy a birodalmi véderő, Blomberg hadügyminiszter intézkedésére máris felesküdt Hitler hűségére

és tízenegynapos gyászt fog tartani Hindenburg halála alkalmával.

Párizsi hírek szerint maga Hitler volt az, aki ellenezte, hogy népszavazás válassza meg az új elnököt és az államfői tisztelet a jövőben a mindenkor kancellár töltsse be Németországban. Hitlernek ezt a kívánságát egész éjjel tárgyalta a minisztertanács, amely végül is megszavazta azt az alkotmányt megváltoztató törvényt, amely Hitlerre ruhazza az elnöki tisztséget.

Hitler elnökévé való választása, a mai atmoszférában a legsúlyosabb aggodalmakat kelti az egész világon. A párizsi lapok már tegnap foglalkoztak Hindenburg utódlásának súlyos problémájával.

Hangoztatják, hogy amennyiben Hitler magának érszakolná ki az elnökséget, úgy nyílt alkotmány megszegést követ el, mert hiszen az elnöki tisztség ideiglenesen a lipsei legfőbb bíróság elnökét illetné meg.

A párizsi lapok tegnap még abban reménykedtek, hogy a Reichswehr nem fogja honorálni Hitlernek az elnöki tisztségre irányuló igényeit.

A párizsi lapok aggodalma teljesen jogosnak bizonyult. Ez a Németország elnöki székébe lendült gangster a mai körülmények között semmiesetre sem kockáztathatja meg egy népszavazás esélyeit, amely százszázalékos bizonyossággal ellene fordult volna.

Hitler az elnöki tisztséget is éppúgy puccs utján szerezte meg, mint annak idején a kancellári széket és most „Volksführer” cím alatt kísérel meg tovább biatorolni a hatalmat Németország szerencsétlen népe fölött.

Ami a Reichswehr magatartását illeti, bizonyos, hogy a Reichswehrnek egy tekintélyes része a legelősebben áll szemben a hitlerista rezsimmel, de Blomberg tábornok, Hitler gyilkosságainak cinkosa, gyors eszelekvésével a Reichswehrt is fajt accompli elé állította. Csak később fog kiderülni, hogy Blomberg csinált-e a Reichswehr többi része hajlandó-e minden ellenállás nélkül tudomásul venni?

Hindenburg halálával egyidejűleg Amerikában az a hír terjedt el, hogy Hindenburg halála után feltétlenül sor kerül a volt császári ház restaurálására — ez ebben az esetben Franciaország azonnal csapatokat fog küldeni a Rajna-vidékre.

Ezt az amerikai hírt illetékes francia

politikai körökben kategórikusan cáfolják és teljesen alaptalannak jelentik ki.

Tannenberghen temetik el Hindenburgot?

Berlin, augusztus 2. A lapok különkiadásokban közölték Hindenburg halála híreit. A temetés helyét és időpontját a birodalmi kormány még nem határozta meg. A Hindenburg-családnak Hannoverben van családi sírboltja, de lehetséges, hogy az elnököt nem a családi sírboltba temetik,

hanem Keletporoszországban, a tannenbergi esatátéren, ahol legnagyobb győzelmét aratta, helyezik örök nyugalomra.

Doornban Vilmos excsászár a német rádió híradásából tudta meg Hindenburg halálának bekövetkezését. Az excsászár nyomban részvétáviratot intézett az elhunyt elnök fiához, Hindenburg Oszkár ezredeshez, amelyet Wilhelm Rex Imperator aláírással jegyzett.

A német birodalmi kormány hivatalos jelentést is adott ki Hindenburg haláláról, amely pontos szövegében így szól: „Paul Von Benneckendorff und von Hindenburg, a birodalom elnöke esütörtökön reggel kilenc óra tíz perckor visszaadta lelkét teremtőjének.” A jelentéssel egyidejűleg törvény lépett életbe, mely Hindenburgnak nemzeti temetést rendel el.

Hess, a kancellár állandó képviselője tízenegynapos gyászt rendelt el a nemzeti szocialista alakulatok számára. A külügyminisztérium egyidejűleg lemondta a von Schullenburg tiszteletére mára kitűzött dezsónét, melyet a volt bukaresti román követ Moszkvába való távozása alkalmával akartak rendezni. A haditengerészet ütegei a temetés napjáig minden reggel huszonegy ágyúvést fognak leadni.

Hindenburg régenst akart kijelölni
Berlinben tegnap, tehát még Hindenburg életbenléte alatt olyan hírek ter-

jedtek el, hogy a volt elnök politikai végrendeletet fog hátrahagyni, amely utódjára vonatkozólag határozott javaslatot fog tartalmazni. Tudni vélték, hogy a marsall egy Hohenzollern-házbeli herceget akart kijelölni utódjául, aki régenként vette volna át a birodalom ügyeinek vezetését.

Ezideig még nem érkezett híradás arról, hogy Hindenburg hagyott-e hátra politikai végrendeletet. — Valószínű, hogy amennyiben hagyott is, Hitleréknek lesz gondjuk rá, hogy elikkasszák.

A Hitlerre tett eskü szövege
Berlin, augusztus 2. A hadsereg a következő esküt tette le Hitlerre: „Esküszöm az élő Istenre, hogy fenntartás nélkül segítem Hitler Adolfot a birodalom és a német nép vezetőjéül. Kész vagyok bármely pillanatban életemet kockáztatni, mint bátor katona, esküm betartására.”

Tatarescu részvételé Hindenburg halála fölött

Bucaresti-Bukarest, augusztus 2. Tatarescu ma délután 5 órakor megjelent a bukaresti német követségen és a kormány nevében részvételt fejezte ki Hindenburg halála fölött.

Egyidejű párizsi jelentés szerint Doumergue kabinetfőnöke a német követség részvételt fejezte ki a francia kormány nevében. A miniszterelnök egyáltalán részvétáviratot intézett Hitlerhez. Ugyanazak részvételt fejezte ki Lebrun elnök is, aki Hindenburg fiához is táviratot intézett.

Újabb berlini jelentés szerint lehetséges, hogy Hindenburgot Neudeckben, ahol ősei fekszenek, vagy Potsdamban, Nagy Frigyes mellé temetik el.

Miniszterközi bizottság alakult a parlamenten kívüli dekrétumok kibocsátására

Bucaresti-Bukarest, augusztus 2. Ma délelőtt a minisztertanács után bizottság alakult, amelynek tagjai Antonescu igazságügyminiszter, Iuca, Negura és Miha. Constantinescu alminiszterek, a kibocsátandó dekrétumok megszövegezésére. A bizottság naponként összeül és elkészíti

a törvényrendeleteket amelyeket a szombatosszerű újabb minisztertanács elé fognak terjeszteni. A minisztertanács után Tatarescu bemutatja a királynak aláírás végett a dekrétumokat, amelyek azután a hivatalos lapban kihirdetnek.

Kiderült, hogy Németország irányította az osztrák puccsot

A német hivatalos iroda már a puccs előtt leadta jelentéseit az eseményekről

Párizs, augusztus 2. Lapzártakor vetjük az alábbi párizsi híradást, mely leplezi Németországnak az ausztriai puccsban vitt szerepét. A francia sajtónak ezek a hírei csak alátámasztják a nemzetközi politikában már megállapított tényt, hogy az osztrák puccskísérelt német kommandóra, német fegyverrel és német pénzzel történt. Erre bizonyíték: az az ijedelem és óvatosság, amely a német hivatalos körök magatartását a puccskísérelt után jellemzte.

A Le Journal szerint a strassburgi Elsaesser című lap egy berlini ügynökségtől három nappal Dollfuss halála előtt öt klissét kapott, amelyek közül az egyik a Rawag palotáját ábrázolja, amely levegőbe röpült volna, egy másik az elfoglalt kancellári palotáról készült, a harmadik az elhunyt Dollfuss képe, a negyedik a letartóztatott Fey, az ötödik pedig a kormányalakító Rintelen klisséi. Ezek közül az első három meg is valósult. Ugy

Berlinben már három nappal előbb ismerték a bécsi lázadás programját, amit bizonyított a klissék kísérelt szövege is.

A Petit Parisien írja, hogy Dollfuss meggyilkolásának napján délelőtt 10.45 órakor az összes német lapok utasítást kaptak a DNB ügynökségtől, mely szerint

nem közölhetnek semmiféle hírt az ausztriai eseményekről, csak a DNB által kiadott közleményeket.

Saját tudósításait is előbb a propaganda minisztériumnak kell bemutatniok. Délután 2.5 órakor újabb utasítást kaptak, amely a bécsi eseményeket kommentálja. Mindezekből a lap megállapítja, hogy a DNB-nél jóstehetségű emberek dolgoznak, akik előre tudták, mi fog történni aznap délután Bécsben.

Bankett készül Maniu tiszteletére

Bucaresti-Bukarest, augusztus 2. Az Epoca szerint a bukaresti polgárok egy csoportja elhatározta, hogy augusztus 14-én bankettet rendeznek Maniu Gyula tiszteletére. Ez a bankett válasz lenne a Pomponiu-Ujca-féle sugalmazásokra és épp ezért oly nagy arányúnak tervezik, amilyen eddig még nem volt Bukarestben. Maniu ma reggel Badacsonyba utazott.

A Skoda-bizottság felfüggesztette a kihallgatásokat

Bucaresti Bukarest, augusztus 2. A Skoda-bizottság ma délután felfüggesztette a további kihallgatásokat és megkezdi az okmányok feldolgozását.

Áradások Jugoszláviában

Belgrád, augusztus 2. Az utóbbi napokban felhőszakadások következtében Alexandrovatz sz. ötermevidékén áradások következtek be. Egy házat elvitte a víz. A víz magával ragadott egy asszonyt és egy gyermeket, kik közül csak az asszonyt lehetett megmenteni. A víz felfordított egy autóbilt is, amelynek négy utasa vízbefullt.

Olaszországban a derült égből lecsapott villám megölt egy gyermeket

Róma, augusztus 2. Faenzában különös természeti tűneményt észleltek. A derült égből lecsapott villám megölt egy gyermeket, ki apjával dolgozott a mezőn. Az apa sértetlen maradt.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Vállalat, Cím: Strada Baran 1, Nag. B. Telefon: 9-71.

Cenzurat

Extra postal
plátó in nu
No. 224713-9

16. Telefon: 9
Havonta 110,
évre 600, égre
földre: Havo
16lévre 12, egé
désék díjaz
KELET” az
esidőzág egy
keink utány
rás megjelöl

„Németo

Hitler

Berlin, au
sall, a néme
nek temetésé
óra 45 perc
pontban fog
tartás, amik
tén lévő őss
szólalni, hog
túl hirdessék
időpontját. A
egy percre r
állani a bír
a hadsereg
celebrálni.

A komor
gyászszertar
olyan zavart
lott hőséggel
legnagyobb
tani. Ez a
vatala fölé
az első besz

Hitler gya
„Ich hatt e
eneklik el,
porsóját a
tornyában

A gyász
főn éjfélkor
katonai dísz
hohensteini
kísérik, am
tandó oltár

Egyébkén
után megtö
vatal mellé
séget. A h
megnyugod
csolva, aká
káján. Este
személyzete

Hétfőn a
ülést tart.
ja mondan
dalmi gyűl
a tannenbe
az összes
közvetíteni

Hitler a
ellen megn
rodást azz
puccs utján
sával kiké
látszólagos
nitást kí
sal” igyek
Ebben a
tertanács
elnökölt. A
ler levelet
terhez, am
a birodalm
lanul össze
sall nagy
ezért lo